

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. savodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Usodnost duhovne needinosti

Cim dalje bolj se kaže, kako ogrom-
nega pomena je bilo tudi v sedanji vojni
duševno razpoloženje prebivalstva in
kako silnega učinka je bilo zlasti du-
hovno stanje borcev. Na nedvoumen na-
čin je ugotovljeno, da je francoski po-
raz zakrivila v prvi vrsti nezadostna
oboroženost francoske vojske. Porazena
je bila doktrina svetovne vojne z bolj-
šim načinom vojevanja, skratka z novo
bojno tehniko. Kolikor bolj skušajo opa-
zovalci, ki stremijo za tem, da se pri-
bližajo odgovorom na vprašanje, kje so
klice vzrokov za usodni poraz, toliko
bolj pogosto zveni odgovor, da so pogla-
vitni vzroki vendarle v psihološkem
svetu. Kdor pozorno motri naraščajo-
ča poročila o tem poglavju, se mu ni
treba zagovarjati pred eventualnim
očitkom, da bi se s tem oddaljeval od
realnosti. Nasprotno zdi se, da se ji
posebno uspešno približuje. Kajti, da se
ni, vzemimo, vodstvo francoske arma-
de udajalo neki samozavoljni zmago-
slavni nekritičnosti, ki je na splošno
lastna zmagovalcem, bi se bilo drugače
pripravljalo na možnost bodoče borbe,
nego se je. Nekritična samozavest zmago-
valca od večraj je že prečesto povzro-
čila nepripravljenost za bitke, ki so
sledile. Saj se more brez pretiravanja
trditi, da je tehniška usposobljenost sa-
ma po sebi nedvomno precej izenačena
po vodilnem svetu, predvsem v gospo-
darsko vodilnih državah po svetu. Od
te do primerne oborožitve ni daleč, tre-
ba pa je za to potrebne uvidnosti,
volje in organizacije.

Še mnogo globlje segajo duhovni
vzroki, ki so se uveljavljali v širokih
množicah. Svetovna vojna se je zaklju-
čila z zmago pacifizma. Vsaj v ideo-
logiji na veliko. V ospredje so stopile
ideje o večnem miru, o razorožitvi, o
organizaciji sveta na osnovah medse-
bojnega bratstva, enakosti itd. Snovale
se je Panevropa v raznih oblikah. To-
da že so ji posamezni narodi obračali
hrbet in se ravnali v svoje smeri, po-
vsem po svojih poteh, ki niso imele
ničesar skupnega s prevladujočimi po-
vojniimi gesli v veliki večini sveta.

Antimilitaristično geslo je bilo med
najbolj popularnimi. Ni je bilo zlepa
bolj neprikljubne stvari in zapadnoev-
ropskih državah, kakor dovoljevanje
vojnih kreditov. Dandanes domala po-
vsod po svetu prihajajo nazaj na tra-
gično skrivno svetovne demokracije,
posebno levo orientirane, ki je pred-
njačila v geslih za razorožitev in zoper
militarizem. Toda, kar je posebno zna-
čilno: ista demokracija, celo ista levo
usmerjena demokracija, je najbolj glas-
no in najbolj vneto proglasila neiz-
prosmo nasprotstvo totalitarnim ten-
dencam! Ni pretirano, ako že danes na-
glašajo kritični motrilci, kako bo zgo-
dovina pokazala na usodno zablodo
prav teh političnih struj, radikalnih de-
mokratičnih politikov, ki so propove-
dovali takorekto križarsko vojno zoper
fašizem, misleč, da bodo topove zadu-
šili s papirjem. Še do zadnjega so osta-
la poročila iz Londona in Pariza enaka
v popisovanju, kako nerealno so gledali
imenovani krogi na materialne osnove
nasprotstva do fašizma, kakor so ozna-
čevali vse meščanske totalitarne pojave,
naperjene zoper demokracijo.

Zapadni evropski svet je predel vo-
dilnih svetovnih kolonijalnih držav. Tu
zadenemo takoj na drugo področje psi-
hologične neskladnosti. Kolonijalne teri-
torije so si pridobili zapadnjaki v mi-
nulih stoletjih v ugodnem razdobju, po
trdovratni borbi med konkurenti, v ka-
teri sedanji »dinamični« narodi niso
sodelovali. Ko se je duhovno jela pri-
pravljati sedanja vojna, so v svetu še
prevladovala razpoloženja, da je treba
postopno likvidirati kolonialni sistem
in ga nadomestiti z nečem boljšim. S
čim, o tem še ni bilo edinstva. Zahte-
va po likvidaciji kolonialnega sistema
pa je spet prodrla predvsem v stru-
jah levo usmerjene demokracije, med
tem ko je skrajna leвица celo že izko-
riščala nerazpoloženje kolonialnih pre-
bivalstev za širjenje revolucionarnega
pokreta, za slabitev državne oblasti. In
tako je nastalo paradokso nerazpolo-
ženje, ko so si dinamične sile jelo gra-
diti svoje povečane imperije; kako se
njihovim poskusom učinkovito zoper-
staviti, če je med gadno starih zapad-
njaških imperijev in novim osvajanjem
načelno samo razlika nekkih zgodovinskih
razdobj. Zakaj vse drugo je bilo
samo olepševanje. Gola resnica je zelo
preprosta. In ko je bila sedanja vojna
proglasila od določenih strani za im-
perialno, je to geslo nedvomno padlo
na bolj rodovitna tla nego je bilo na
zunaj videti. Kaj so si priborili poleg
tega, da so zares izgubili kolonije, ti-
sti, ki so sledili geslu, bo pokazala še-
le bodočnost. Eno pa je pri teh gotovo:
težko si je mogoče misliti, da bi mogla
biti borba za ohranitev imperijev pri
širokih množicah popularna.

Ko so v Londonu osnovali nacionalno
vlado, so jo predstavniki delavske

Halifaxov odgovor Hitlerju

Angleški zunanji minister je včeraj izjavil, da se bo Anglija borila do popolne zmage
idej, za katere je šla v boj

London, 21. jul. s. (Reuter.) Nocoj ob
21.15 je govoril preko angleških radijskih
postaj zunanji, minister lord Halifax. Iz-
javil je med drugim:

Mnogi izmed Vas so gotovo slišali ali
čitali pred nekaj dnevi govor kancelarja
Hitlerja. Ne bom izgubljal besed, da go-
vor podrobno analiziram. Kancelar Hitler
je svoj čas izjavil, da ne želi, da bi uničil
angleški imperij. Toda v njegovem zad-
njem govoru ni rečeno, da bi želel miru
na podlagi pravičnosti in ni povedano, da
bi bila Evropa osnovana odslej na taki
podlagi, da bi imeli njeni narodi pravico
samoodločbe. Prav to pa je našelo, ki ga
je tolikokrat Hitler sam zahteval za Nem-
čijo. Ničesar ne pove glede bodočnosti na-
rodov držav, ki jih je zasedla nemška voj-
ska. To je značilno. Popolnoma jasno je,
da si zamišlja sliko Evrope tako, da naj bi
Nemčija vladala nad vsemi narodi, ki jim
je vzel svobodo.

Slika, kakor si jo mi predstavljamo, pa
je popolnoma nasprotna. To je slika, ki
sta jo te dni ponovno pokazala v svojih
govorih tudi predsednik Roosevelt in ge-

neral Smuts. Mi želimo svobodnega zdru-
ženja neodvisnih držav, brez vseh groženj.

Hitler je jasno povedal, da hoče sedaj
vso silo Nemčije obrniti proti Angliji. Za-
to pa vlada v vsakem delu Anglije, v vsa-
kem mestu in vasi, sedaj samo en duh,
duh nezlomljive odločnosti. Borba bo hu-
da, toda ravno zato, ker gre za stvari, ki
so vredne vsake žrtve, nam je v čast, da
se lahko zanje borimo. Nikdar nismo hote-
li vojne in nihče od nas neče, da bi vojna
trajala en sam dan delj nego je to potreb-
no. Toda ne bomo se nehali boriti, dokler
ne bo zagotovljena svoboda za nas in za
druge narode.

Kaj si predstavljamo pod svobodo? Ho-
čemo, da nam je mogoče živeti tako živ-
ljenje kakor ga mi želimo, ne da bi gle-
dali za hrbet, če nas posluša tajna policija.
Hočemo svobodno besede in vesti. Vest ni
neka, kar bi bilo mogoče drugim izročiti.
Hitler je svoj čas dejal, da mu gre samo za
dobrobit nemškega naroda, da nima nobe-
nih zahtev napram sosedom. Toda njegove
zahteve so stalno naraščale, tako da za-
hteva danes že vrhovni protektorat. Utrdil
se je v srednji in severni Evropi, na jugu

pa je postala Italija gospodar Sredozemlja.
Za Hitlerja je najvišja pravica sila, s ka-
tero hoče vladati nad ljudmi in narodi.
Nemčija s to silo razpolaga, zato naj bi
sama odločala, kako naj drugi narodi žive.
Ta nauk pravi, da je spoštovanje dane be-
sedne slabost, enakost pred zakoni je ne-
smisel.

Narodi angleškega imperija hočejo res-
nico, pravico, in svobodo in nikdar ne bo-
do sprejeli takega novega pojmovanja. Ho-
čemo skupnosti narodov in svobodnega so-
delovanja. To so temelji novega in bolj-
šega reda, ki ga hoče angleški narod vi-
deti. Upamo, da bomo uspeli, da prepre-
čimo ogromno tragedijo, ki bi nastala, če
podležemo. Smo polni zaupanja. Naj Hit-
ler osvoji katerokoli državo na svetu, do-
kler ne osvoji Anglije, je ves njegov si-
stem zidan na pesek. Želimo, da kmalu
pride čas, ko bomo lahko dali sovražniku
udarec za udarec. Preko Atlantika žive
mogočni narodi, ki vidijo, da gre v sedanji
vojni tudi za njihove ideale.

Smo krščanski narod in verujemo v
Boga. Zato ni nobenega dvoma, da je pra-

vilno povedal naš kralj v svojem božičnem
govoru: Bog naj nas vodi na naši poti. To-
da to ne pomeni, da bi bilo s tem naše de-
lo lažje. Bog nam ne bo pomagal, da pri-
demo preko težav, pač pa nam bo utrdil
duha, da nam nobena nevarnost ne bo pre-
težka. V tem je ravno bistvo krščanstva:
Mir v vojni tam, kjer ga najbolj rabimo,
namreč mir duha.

Oni, ki ne moremo služiti kot vojak,
moramo gledati, da v sedanji vojni vsa
storimo svojo dolžnost. Vojaki, civilisti,
žene in otroci, vsi skupaj tvorimo bolj mo-
gočno armado nego bi bilo mogoče misliti.
Mnogi molijo, da bi nam Bog dal svojo po-
moč. Molitev pa nam tudi daje zaupanje,
da lahko gremo na delo z večjo silo. Če
bo vsakdo storil svojo dolžnost, se bo
izpolnila božja volja ter lahko rečemo, da
izpolnjujemo božje delo. To je duh, s kate-
rim moramo iti v sedanjo križarsko voj-
no za krščansko življenje. Skupno stojimo
in bomo šli naprej z močjo proti silam zla.
Vidimo jasno tako sijaj kakor tudi nevar-
nosti naloge, ki nas čaka. Toda ojačeni z
zvestavo, da izvršujemo službo Bogu, bomo
zmagali.

Nova ruska intervencija v Rumuniji?

Po nepotrjenih ameriških vesteh je sovjetska vlada
izsilila odstop Gigurtove vlade in zahtevala, da pride
v Rumuniji na krmilo ljudska vlada

New York, 22. jul. br. (Ass. Press.) Ru-
munska vlada, ki je bila šele pred dvema
tednoma imenovana pod Gigurtovim pre-
sedstvom, je danes popoldne podala ostavo.
Kakor se zatrjuje v bukareških diplo-
matskih krogih, je prišlo do nenadne ostave
Gigurtove vlade na izrecno zahtevo
Sovjetske Rusije. Po teh informacijah je
poslal Stalin preko nedavno imenovanega
novega sovjetskega poslanika Lavrentije-
va kralju Karolu noto, v kateri poudarja,
da smatra Sovjetska Rusija novi režim
pod Gigurtovim vodstvom za očitno izdaj-
anje, ki ga ne bo mirno trpela. Sovjetska
Rusija zahteva, da pride v Rumuniji na
krmilo ljudska vlada, ki bo vpoštevala no-
ve razmere, nastale po odcepitvi Besara-
bije in severne Bukovine, ter vzpostavila
s Sovjetsko Rusijo take odnose, da bo
zajamčeno dobro in prijateljsko sosedstvo.
Kralj Karol se je sprico te zahteve Sov-
jetske Rusije nujno obrnil na kancelarja
Hitlerja in Mussolinija za nasvet, kaj naj
stori. Obenem je ponovno prosil, naj bi
Nemčija in Italija prevzeli jamstvo za ne-
dotakljivost sedanjih rumunskih meja. Ker
je dobil negativen odgovor, se je vdal
moskovskemu pritisku in razrešil Gigur-
tovo vlado.

Komu bo poverjena sestava nove vlade,
do tega trenutka še ni znano. Vsekakor pa
je značilno, da je bil imenovan sedaj za
novega rumunskega poslanika v Moskvi
bivši zunanji minister Gafencu, ki ima na-
logo, da vzpostavi s Sovjetsko Rusijo pri-
jateljske odnose. V zvezi o tem korakom
Sovjetske Rusije so tudi razgovori, ki jih
je imel včeraj ves dan ministrski predse-
dnik Gigurtu z nemškim poslanikom Fabri-
ciusom in italijanskim poslanikom Chigi-
jem.

Vesti, da so sovjetske čete na več kra-
jih prekoračile rumunsko mejo v Besara-
biji in v severni Bukovini, uradno niso niti
potrjene, niti demantirane. V diplomatskih
krogih naglašajo, da pomeni padec Gigur-
tove vlade popolno spremembo rumunske-
ga režima ter novo notranje in zunanje
politično orientacijo, ki bo vsekakor slo-
nela na sodelovanje s Sovjetsko Rusijo.

Bukarešta, 22. jul. br. (Stefani.) Ru-
munski posluzbeni krogi demantirajo ve-
sti, ki so se razširile iz angleških in ame-
riških virov po tujini in po katerih naj bi
bila Rusija zahtevala izpremembo rumun-
skega režima. Enako se demantirajo ve-
sti, po katerih naj bi bili Rusi zahtevali
odškodnino za okvare na strojih v in-
dustrijskih podjetjih Besarabije in Bukovine,
ki naj bi jih bili povzročili Rumuni pred

stranke sprejeli s širokimi simpatijami
in se z veliko energijo vrgli v akcijo.
Ustanovitev nacionalne vlade so njho-
vi vodje proglasili za nekakšno revolu-
cijo, naglašajoč, da so churchillovcem
prepuštili vojne resore, sami pa da so
prevzeli resore dela in njega organiza-
cijo, z namenom, da izvedejo v organi-
zaciji vojne tudi veliko reformo raz-
merja med delom in kapitalom. Labour-
ristični vodje so s poudarkom naglašali,
da reforme ne bodo samo za čas vojne,
marveč da bodo začetek trajne, globoko
segajoče preuredbe. Temu napovedane-
mu programu je zunanji svet posvetil
razmeroma jako malo pozornosti, saj
so dogodki prehitevali program. Toda
kljub temu so silno važni, ker pomenijo
poskus, doseči ono soglasje, ki ga v za-
padnjaški demokraciji doslej ni bilo,
ono duhovno edinstvo, o katerem pri-
povedujejo danes domala soglasno vsi
komentatorji, da ga je Francija v usod-
nih dneh katastrofalno pogrešala. Kako
se je ta poskus posrečil, o tem manjka-

umikom iz obeh pokrajin. Končno tudi ni-
so resnične vesti, da so Rusi zahtevali, naj
se v Rumuniji takoj izpuste iz zaporov vsi
aretirani rumunski komunisti.

Gafencu — rumunski poslanik v Moskvi

Bukarešta, 22. julija. br. (Stefani.) Za
novega rumunskega poslanika v Moskvi je
bil danes imenovan bivši zunanji minister
Grigorie Gafencu. Po dosedanjih dispozi-
cijah bo že v nekaj dneh odpotoval na svo-
je novo službeno mesto.

Angleške grožnje Rumuniji

Bukarešta, 22. julija. br. (Ass. Press.)
Včeraj je prisel v Bukarešto angleški ve-
leposlanik v Ankari Knatchbull Hugessen.
Takoj po svojem prihodu je imel dolg raz-
govor z bukareškim angleškim poslanikom
Reginaldom Horeom, ki je že 14 dni bolan.
V diplomatskih krogih zatrjujejo, da je
njegova bolezen »diplomatskega značaja«
ter v zvezi s poslabšanjem angleško-ru-
munskih odnosov v zadnjih dveh tednih.
Ankarski poslanik ima nalogo, rešiti pre-
stizijo Anglije v Rumuniji. To se bo vsekakor
zgodilo v zvezi z akcijo Sovjetske Rusije,
ki zahteva spremembo političnega kurza
Rumunije. Po nepotrjenih mestih je tudi
angleška vlada zagrozila Rumuniji s pre-
kinitvijo diplomatskih odnosov, če bi
Rumunija nadaljevala svojo protiangleško
politiko.

Zamenjava prebivalstva

Bukarešta, 22. jul. AA. (DNB) Med So-
vjetsko Rusijo in Rumunijo je v teku za-
menjava prebivalstva v Besarabiji. V Jas-
sy je prislopo okoli tisoč Rumunov iz Be-
sarabije, dočim gredo preko Galaca oni, ki
se preseljujejo v sovjetsko Besarabijo, po
večini delavci iz Besarabije, ki se žele vr-
niti v svojo domovino.

Irske obale minirane

London, 22. jul. j. (Reuter.) Angleška
admiraliteta je danes objavila podrobne
podatke o tistih sektorjih angleških obal,
ki so postali zaradi položitve min nevarni
za plovbo. V prvi vrsti zadeva to ladje,
ki so namenjene na Irsko. Ladje, ki ho-
čejo pluti v Irsko morje ali v Bristolski
kanal, morajo napraviti pot okrog sever-
ne Irske.

jo sleherne vesti, ki bi jih danes mogli
imenovati avtorizirane. Te dni so za-
pisali, da bi Francija radi svoje kata-
strofalne notranje needinosti in duhov-
ne razkrojenosti morala izgubiti vojno,
tudi če bi imela Nemcem enako orož-
je. Ako se je ta faktor zares tako fa-
talno izkazal, bo vprašanje notranjega
duhovnega soglasja v bližnjem britan-
skem odporu silno važno.

V toku zadnjih let uspevajo samo oni
narodi, ki so organizirani v svojih dr-
žavah po nekih točno fiksiiranih skup-
nih idejah, za katere se fanatično poga-
njajo v boj. Pokazalo se je, da ni bi-
stveno, ali so te ideje od zunaj, od
kulturnega sveta, proglašene za prave,
marveč bistveno je, da se vodstvo dr-
žavne politike z železno doslednostjo
ravna po njih. Francija je preizkušnja
z novo dinamiko prestala s popolno zu-
nanjo in notranjo katastrofo. Velika
Britanija je še v preizkušnji, a Ameri-
ka stoji še ob strani. V ostalem svetu
so v velikem že padle odločitve.

Možnost odstopa Churchillove vlade

Ameriški politični krogi ne izključujejo, da bi se v
gotovih okoliščinah Churchill umaknil s svojega mesta

Washington, 22. jul. j. (Am. radio) V
tukajšnjih političnih krogih so se razširi-
le vesti, da je mogoče v določenih okoli-
ščinah, ki lahko nastanejo v angleški vladi,
pričakovati, da bo ministrski predse-
dnik Churchill v torek odstopil. K tem ve-
stem pripominjajo v ameriških političnih
krogih, da so na merodajnih mestih v An-
gliji Hitlerjev govor spodbetka docela igno-
rirali, v glavnem zaradi tega, ker je bila
pozornost angleških političnih krogov osre-
dočena na dva notranjopolitična dogodka
in sicer na imenovanje generala sira
Allana Brooka za naslednika generala
Yronsida na čelo domače angleške vojske
ter drugič na proračun, ki ga bo sir
Kingsley Wood v sredo predložil spodnji
zbornici.

Dočim general Brook z vso naglico dela
na utrditvi angleške obrambe, pa je Kings-
ley Wood na delu za ojačanje angleške fi-
nančne fronte. Vojni proračun Churchillo-
ve vlade izkazuje nevarno vrzel 1432 mi-
lijonov funtov med dohodki države in ve-
likanskimi izdatki, ki jih je prinesla voj-
na. V angleških političnih krogih mnogo
razpravljajo tako o političnem kakor o
zgodnj finančnem pomenu tega budžeta, ki
je prvi, kar jih je sestavil Wood, hkrati
pa se mora smatrati tudi še kot vojni pra-
račun bivšega predsednika Chamberlaina.
Kingsley Wood je namreč pripadal Štabu
Chamberlaina in ga je Churchill nekoliko
moral prevzeti v svoj novi kabinet. Kings-
ley Wood je razen tega predsednik mo-
gočnega Conservative unionist central of-
ficea, s katerim je povezana tudi usoda 380
konzervativnih parlamentarcev.

V mnogih parlamentarnih krogih ne iz-

ključujejo možnosti, da bo v primeru, ako
Wood ne bi bil kos težki nalogi sprejetja
proračuna, ponovno nastala dilema, ali
naj bi bilo primerno, da se skupno z Woo-
dom tudi Churchill umakne s svojega me-
sta.

Vojvoda Windsorski in Lloyd George za mir?

Stockholm, 22. jul. j. (DNB.) List »Stock-
holms Tidningen« prinaša danes pod ve-
likanskim naslovom na prvi strani vest
svoje berlinskega dopisnika, ki pravi, da
sta se Lloyd George in vojvoda Windsor-
ski zavzela za sklenitev kompromisnega
miru z Nemčijo.

Corbin na poti v Južno Ameriko

London, 22. jul. j. (Reuter.) Bivši fran-
coski poslanik pri angleški vladi Corbin
je se danes vkrcal na neki britanski po-
tiški parnik za pot v Južno Ameriko. Od-
hajajoč iz Londona, ni hotel dati nobene-
ga pojasnila o svrhi svojega potovanja.
Hkrati s Corbinom je se vkrcalo na isti
parnik tudi veliko število drugih inozem-
cev, ki zapuščajo London.

Churchill se bo sestal z de Valero

Stockholm, 22. julija. AA. (DNB.) »Da-
gens Nyhet« poroča iz Londona, da bo
predsednik vlade Churchill v kratkem kon-
feriral s predsednikom irske vlade de Va-
lero in predsednikom ulsterške vlade Crai-
geonom. Konferenca bo v Angliji.

Borba med Nemčijo in Veliko Britanijo

V Rokavskem prelivu je bilo po sporočilu nemškega
poveljstva potopljenih za 40.000 ton sovražnih ladij

Berlin, 22. julija AA. (DNB) Nemško
vrhovno poveljstvo poroča:
Nemška letala so izvedla uspešne na-
pade na pristanišča, industrijske naprave
in letališča v Angliji. Opaziti je bilo več
eksplozij. V Rokavskem prelivu se je nem-
škimi letalcem posrečilo potopiti za 40.000
trgovskih ladij in ladij-cistern.

Sovražna letala so letela v noči med 21.
in 22. julijem nad severno in zapadno
Nemčijo kakor tudi nad zasedenimi pokra-
jinami. Povzročila so samo stvarno škodo.
Sestreljeno je bilo eno sovražno letalo.
Včeraj je bilo zbitih na tla osam sovražnih
letal, eno nemško pa se ni vrnilo.

Nemški letalski napadi

London, 22. julija. AA. (Reuter) Mini-
strstvo za letalstvo ter ministrstvo za jav-
no varnost sporočata, da no nemška letala
preteklo noč metala bombe ob severo-
vzhodni angleški obali in nekaterih kra-
jih osrednje Anglije. Gmotna škoda ni ve-
lika. Število človeških žrtev še ni znano.

Davi so nemška letala napadla neko me-
sto v jugozapadni Angliji. Po službenem
poročilu so angleška lovška letala sestrel-
ila eno nemško letalo, protiletalsko topni-
štvo pa dve.

V zvezi s tem ugotavlja letalsko mini-
strstvo v svojem komunikatu, da je bilo
v soboto pri letalskih spopadih nad An-
glijo in Kanalom po naknadnih kontrolir-
anih podatkih sestreljenih 21 nemških le-
tal, hkrati pa tudi 4 angleška lovška le-
tala. Od 18. junija dalje, ko so se pričeli

redni letalski napadi na posamezne kraje
v Angliji, je bilo sestreljenih 169 nemških
letal, a okrog 50 jih je bilo tako močno
poškodovanih, da je malo verjetno, da bi
se bila vsa vrnila v svoja oporišča.

London, 22. jul. j. (Reuter) Ministrstvo
za narodno obrambo objavlja:

Sovražna letala so danes zjutraj metala
bombe na dve mesti v jugovzhodni Škotski
ter na neko tretje mesto v severozapadni
Škotski. Napadi so povzročili nekaj škode,
ki pa ni težke narave. Letala so metala
tudi zažigalne bombe. Nekaj požarov, ki so
jih zanele bombe, je bilo kmalu pogase-
nih. V borbi z ognjem je bilo hudo poško-
dovanih večje število gasilcev. Nekaj izgub
je bilo tudi pri odredih, ki so pomagali
gasilec. Skupno število žrtev, ki so jih
zahtevali današnji nemški zračni napadi,
je zelo majhno.

Poslanica bristolskega škofa duhovščini

Zeneva, 22. julija. AA. (DNB) Bristol-
ski škof je — kakor piše »Times« — na-
slovlil na podrejen duhovščino poslanico,
v kateri poudarja, da je dolžnost duhov-
nikov, da o priliki letalskih napadov obiš-
kujejo tudi zavetišča pred napadi iz zra-
ka in da na ta način vlijejo novega pogu-
ma prebivalstvu. Na ulicah morajo duhov-
niki nositi služben znak organizacije za
obrambo pred letalskimi napadi, kakor tu-
di ječeno čelado na glavi. Duhovniki mo-
rajo sodelovati s policijo in morajo svoje
vernike opozarjati na to, naj ne zapuščajo
svojih domov v primeru nepričakovanih
dogodkov.

Vojna v Sredozemlju

Po italijanskem uradnem poročilu je bilo od 9.—13. julija hudo poškodovanih 5 angleških vojnih ladij

Nekje v Italiji, 22. julija. AA. (Stefani). Poročilo vrhovnega poveljstva italijanskih oboroženih sil pravi:

Po točnih obvestilih ki so prispela, je ugotovljeno, da so bile v bojih od 9. do 13. julija na morju britanska ladja-nosilka letal »Arc Royal«, dve vojni ladji vrste »Warspite« kakor tudi križarki »Gloucester« in »Arethusa« resno poškodovane. Ugotovljeno je, da je bilo mnogo človeških žrtev. Italijanska lovka letala so sestrelila en britanski bombnik. En britanski častnik se je spustil s padalom v morje in je bil ujet.

V Vzhodni Afriki so italijanska letala bombardirala zbrane angleške čete na področju Duna in At Saier. Zbito je bilo eno sovražno letalo. Vsa italijanska letala so se vrnila. Sovražnik je poskušal bombardirati Asmara, toda brez uspeha.

V severni Afriki je bilo izvedeno uspešno bombardiranje Sidi Barania in Marse Matruha.

Povratak grofa Ciana iz Berlina v Rim

Rim, 22. julija. AA. (DNB) Grof Ciano je s svojim spremstvom prispel iz Berlina v Rim. Na postaji so ga sprejeli in pozdravili ministri za ljudsko kulturo Favolini, guverner Rima knez Borghese, šef Mussolinijeve zasebne pisarne, uradniki zunanjega ministrstva in osebje nemškega veleposlanstva.

Napadi na Malto

Rim, 22. julija. br. (Stefani) V današnjem vojnem poročilu je omenjen tudi letalski spopad sredi med Malto in Sicilijo. O njem navaja posebni vojni poročevalec agencije Stefani naslednje podrobnosti:

Že v včerajšnjem vojnem poročilu je bil omenjen ponočni letalski napad na tovarne torpedov na Malti, ki ga je izvedlo v noči od sobote na nedeljo šest bombnikov. Letala so se pri bombardiranju vrstila po dve in dve skupaj. Kljub močnemu protiletalskemu ognju so z višine 300 do 400 m odrgla svoje bombe ter zadela dva objekta tovarne, v katerih so bili očitno shranjena izdelava torpedov kakor tudi večje skladišče materiala. Letala so se nato nepoškodovano vrnila na svoja oporišča.

Včeraj jutraj sta se odpravili dve eskadrilji trimotornih bombnikov, ki so jih spremljale tri eskadrilje lovcev, na izvidniški polet, da bi se točno dognala škoda, ki je bila prizadejana objektom na Malti. Dejansko so bili napravljeni številni fotografski posnetki razdejanih tovarniških poslopj.

Eno izmed letal je bilo pri tem poletu začeto od granate angleškega protiletalskega topništva. Dva motorja na njem sta

bila poškodovana. Kljub temu je letalo preletelo še pol poti nazaj proti svojemu oporišču. Ko je omagalo, se je spustilo na morje, da bi se posadka rešila. Ko mu je pa neki italijanski hidroavion prihitel na pomoč, se je pojavilo nad obema letalom neko angleško letalo ter ju je napadlo. V bližini so bili italijanski lovci, ki so angleško letalo sestrelili. Od treh članov njegove posadke je italijanski hidroavion, ki je medtem rešil posadko trimotornika, rešil še pilota. Ostala dva angleška sta utonila. Pozneje je bil italijanski hidroavion znova napaden od nekega angleškega lovkega letala. Tudi tokrat so posegli v borbo italijanski lovci, ki so angleško letalo poškodovali, tako da je malo verjetno, da se je vrnilo v svoje oporišče.

Kairo, 22. julija. j. (Reuter) Formacija italijanskih bombnikov je v varstvu velikega števila lovskih letal večkrat napadla Malto. Eno izmed italijanskih letal je bilo hudo začeto od obrambnega topništva. Eno izmed angleških letal je kmalu nato javilo, da je opazilo sestreljeno italijansko letalo in ko je hotelo poiskati še italijanske letalce, je bilo napadeno od dveh italijanskih lovcev, od katerih je enega po kratki borbi sestrelilo, dočim se je drugo umaknilo.

Hitlerjev dar Mussoliniju

Rim, 22. jul. l. (Stefani) Ministrski predsednik Mussolini si je davi na obali blizu Rima ogledal posebno baterijo protiletalskega topništva, montirano na dveh železniških vagonih, ki mu jo je daroval kancelar Hitler. Nemški general Pool je izročil Mussoliniju topove z rogovorom, v katerem je naglasil, da je baterija namenjena v osebno varstvo Mussolinija o priliki njegovih potovanj, ker je njegovo življenje nad vse dragoceno ne samo italijanskemu, marveč tudi nemškemu narodu. Mussolini je v zahvali poudaril, da je ta Hitlerjev dar nov dokaz bratstva italijanskega in nemškega naroda v orožju, ki se bo ohranilo tudi v novem miru po sedanjih vojnih.

Mussolini si je nato podrobno ogledal topove na železniških vozovih ter prisotstvoval tudi vaji, ki je popolnoma uspešna. Topovom so bili dotlej dodeljeni še nemški topničarji, ki so s prvimi strelji razdejali neki star hidroplan več sto metrov daleč od obale ter po nekaj streljih zadeli tudi posebne zmaže, opremljene z raketami, ki so jih več sto metrov visoko nad obalo vlekla za seboj italijanska letala. Po vaji so topove izročili italijanskim topničarjem.

Ko se je Mussolini vračal spet v Rim, se je spetoma ustavil pri delavcih na polju in se je razgovarjal tudi z nekim kmetom, ki je še lanj s svojo družino živel v znani italijanski naselbini v Bosni.

Berlinu dobre zveze z merodajnimi nemškimi krogi. Papež se je pri njem informiral glede Hitlerjevih mirovnih pogojev in njegovih načrtov za bodočo ureditev Evrope. V vatikanskih krogih opozarjajo zlasti na oni del Hitlerjevega govora, v katerem je dejal, da Nemčija ne želi uničenja britanskega imperija. V Vatikanu niso, da bo morala to dalo angleški vladi povod, da zahteva od Nemčije podrobnejših pojasnil in konkretnjših predlogov.

Dve angleški vojni ladji potopljene

London, 22. julija. br. (Reuter) Tajništvo admiraltete je dopoldne objavilo, da se je potopil angleški rušilec »Brannon«, ki so ga zadelo bombe nemških letal. Druge manjše bojne ladje so ga sicer poizkusile odvleči v najbližjo angleško luko, a se je ladja sredi poti potopila.

Rušilec »Brannon« je 27. po številu, kar jih je bilo potopljenih v dosedanjih vojnih. Stockholm, 22. julija. AA. (DNB) Britanska admiralteta je objavila naslednje sporočilo: Tajnik admiraltete z obžalovanjem sporoča, da je treba smatrati za izgubljeno podmornico »Salmon«, ker se dolgo ni vrnila. Podmornica »Salmon« je bila ena podmornica, ki je pustila pluti mimo veliko nemško čezoceansko ladjo »Bremen«, ker ni hotela prekršiti mednarodnih predpisov in ladjo potopiti. Ista podmornica je nedavno potopila neko nemško podmornico. Prav tako se smatra, da je v znani borbi poškodovala nemški križarki »Leipzig« in »Blücher« in da je neko drugo križarko torpedirala. »Salmon« je 11. britanska podmornica, izgubljena od začetka vojne.

Bombe na nemške vojaške objekte

London, 22. jul. br. (Reuter). Letalsko ministrstvo je nocoj objavilo službeni komunikacijo o angleških letalskih napadih na nemške vojaške objekte v pretekli noči. Napadeni so bili tanki olja v Gelsenkirchenu in v bližini Rotterdamu, veliki rezervorji bencina pri Bremenu, letalske tovarne v Wismarju, Kasselu, Bremenu, Rotenburgu in Göttingenu, tovarni postaji v Hamnu in Soostu, neke naprave na rečnih kanalih ter letališča v Franciji, Nemčiji in Nizozemski. Bombe so na vseh teh objektih napravile znatno škodo. Neki angleški bombnik se ni vrnil s teh napadalnih poletov.

Včeraj je neko letalo obalnega poveljstva napadlo neko nemško 14.000 tonsko transportno ladjo v bližini nizozemske obale. Druga letala so bombardirala tanke bencina v bližini Genta. S teh poletov se 3 angleška letala niso vrnila na svoja oporišča.

Glavni stan generala De Gaullea je nocoj objavil, da so pri omenjenih letalskih napadih na nemške vojaške objekte sodelovali tudi francoski letalci.

Boutillier odpotoval v Pariz

Zeneva, 22. jul. j. (DNB). Francoski oficiozni list »Petit Dauphinois« poroča iz Vichya, da je danes odpotoval v Pariz francoski finančni minister Boutillier. Namen njegovega potovanja je, ukreniti vse potrebno, da se bodo važni francoski denarni instituti, kakor banke, zavarovalnice in borza čim prej vrnila v Pariz ter pričeli z rednim poslovanjem. Preseljevanje denarnih zavodov je deloma že v teku in bo še pospešeno. Glede preselitve celokupne vlade v Pariz ni doslej znanega še ničesar dokončnega.

Iz konzularne službe

Beograd, 22. jul. p. Uradnik konzulata na Reki g. Rudolf Širok, je premeščen v zunanje ministrstvo.

Imenovanja v sodni službi

Beograd, 22. jul. p. Za sodne pristave v 8. pol. skupini so bili imenovani: pri sreskem sodišču v Dolnji Lendavi dr. Milan Trampuz, doslej pripravnik pri okrožnem sodišču v Mariboru, pri okrožnem sodišču v Ljubljani Matevž Mohorič, pri okrožnem sodišču v Celju dr. Milan Švab, pripravnik v Krškem, pri sreskem sodišču v Mariboru Anton Starič, pripravnik pri okrožnem sodišču v Mariboru, pri sreskem sodišču v Laškem France Derencin, pripravnik pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Za uradniške pripravnike v 9. pol. skupini so bili imenovani abiturient Rado Remec pri sreskem sodišču v Murski Soboti, Alojzij Zidar pri sreskem sodišču v Ljubljani, za kancista pri sreskem sodišču v Gornjem gradu zvančnik Ljudevit Švigel, doslej pri sreskem sodišču v Ptuj.

Potresni sunki v Dalmaciji

Split, 22. jul. o. V soboto in nedeljo so se na področju med Vrbovskim in Starim gradom ponovili močni potresni sunki. Spremljalo jih je podzemsko grmenje. Močan sunk je občutil tudi v Sumartinu na otoku Braču, a to kot refleks sunkov na otoku Hvaru.

Zadnja poročila:

Velik Hulloflov govor v Havani

Ameriške republike naj prevzamejo skupno varstvo nad evropskimi posestvi v Ameriki — Gospodarski predlogi

Havana, 22. julija. br. (SDA). Na današnji seji vseameriške konference je imel zunanji minister Zedinjenih držav velik govor, v katerem je obravnaval položaj evropskih posesti na zapadni polobli in nevarnosti, ki groze Ameriki. Ob enem je predložil konferenci štiri glavne točke, obsega-joče program glede skupnih finančno- in trgovinsko-političnih ukrepov.

Uvodoma je Hull sporočil, da Zedinjene države soglašajo s pobudo, da prevzamejo ameriške republike kolektivno varstvo nad evropskimi posestvi na zapadni polobli. Amerika nikakor nima namena, da bi si to ozemlje priustila ali razširila nanj svojo suverenost, prav tako pa tudi nima namena, da bi spravila to ozemlje pod svojo vplivno področje. Toda Amerika ne more dopustiti, da bi postalo to ozemlje oni drobiž, s katerim bi se pri likvidaciji evropskih diferenc izplačali medsebojni računi, ali da bi se to ozemlje spremenilo v bojišče. To bi v enem, kakor v drugem primeru ogrozilo mir in varnost Amerike. Zato je nujno potrebno, da ameriške republike ta problem podrobno prouče. Amerika ne sme več oklevati, marveč se mora naglo odločiti, da ne bo prepozno.

Glede nevarnosti, ki grozi Ameriki, je Hull med drugim izjavil, da so potrebni takojšnji skupni varnostni ukrepi, da bi se zagotovila neodvisnost in nedotakljivost vsake posamezne ameriške republike. Nobena prijateljska vlada temu ne more ugovarjati. Panameriški sistem nima nikakih napadalnih namenov proti katerikoli drugi državi.

Hull je nato oširno govoril o gospodarskih problemih ter naglasil, da je sedanje stanje, v katerem se nahajata gospodarstvo in vsa mednarodna trgovina, posledica omejevanja zunanjih trgovin. Hull je predložil naslednji program:

1. Ojačanje in razširjenje pooblaštil panameriškega konzultativnega, finančno-političnega gospodarskega odbora.

2. Ojačanje organizirane prodaje presežka v svrhu skupnega vskladiščenja.

Ugibanja o možnosti pogajanj z Anglijo

Rim, 22. julija. p. Italija in Nemčija se dobro zavedata, da borba z Anglijo ne bo lahka. Italijanski tisk obširno razpravlja o mednarodnem položaju v pričakovanju odgovora Anglije na Hitlerjevo mirovno ponudbo. Listi navajajo v zvezi s tem informacije ameriške agencije United Press, ki pa jih je treba sprejeti z največjo rezervo.

Po teh informacijah bo angleški ministrski predsednik jutri na seji spodnje zbornice izjavil, da je Anglija pripravljena pogajati se z Nemčijo, če Nemčija sprejme angleške pogoje, ki pa določajo ne samo jamstvo za varnost britanskega imperija, marveč tudi popolno obnovo neodvisnosti vseh onih držav, ki jih je Nemčija do sedaj okupirala.

V nizu raznih drugih verzij, ki so razširjene v Rimu, beležijo tudi vesti o možnosti ponovne akcije Vatikana za prekinitve vojne. V tej zvezi pripisujejo velik pomen tudi današnji avdienci italijanskega poslanika pri Vatikanu, s katerim je imel papež dolg razgovor. Splošno smatrajo, da je bila ta avdiencia v zvezi z akcijo, ki jo namerava izvesti papež v cilju, da se ustavi sovražnost med Anglijo, Nemčijo in Italijo.

Bečlin, 22. jul. p. Glavni urednik »Frank-

3. Določitev sprejemljivih pogojev za producente in konzumente.

4. Proučitev ukrepov za izboljšanje življenjskih prilik prebivalstva ameriškega kontinenta.

Rooseveltova poslanica

Washington, 22. julija. br. (SDA). Predsednik Roosevelt je naslovil danes na ameriški kongres trgovinsko-politično poslanico, ki v njej predlaga, naj se povzga kredit ameriški izvozniki in uvozniki do 500 na 700 milijonov dolarjev, da bi mogla v čim večji meri podpirati trgovinske odnose s sosedi Zedinjenih držav, predvsem s latinsko Ameriko. To je nujno potrebno, ker evropska vojna ovira tudi trgovino zapadne poloble, ki ne more prodajati svojih viškov na svojih prirodnih tržiščih. S povečanjem kreditov se bo preprečilo škodljivo nihanje cen, ki bi ga mogli povzročiti spekulativni uakupi. Upati je, naglašava Roosevelt v svoji poslanici, da se bo svetovna trgovina pred potekom enega leta zopet normalizirala, Zedinjene države in ostale ameriške republike pa si morajo dotlej prizadevati, da skupno rešijo težavne gospodarske probleme. Ničče pa nima namena pri tem ovirati normalno izmenjavo blaga z ostalimi kontinenti.

★

USA priznavajo

Petainov vlado

Halifax, br. (Press Ass.) Poslanik Bullit je danes izjavil novinarjem, da se s prezidentom Rooseveltom sploh ni razgovarjal o tem, ali je treba priznati francosko vlado pod vodstvom maršala Petaina. Ameriška vlada je že pričela urejati diplomatske odnose s francosko vlado v Vichyju. Roosevelt, je dejal poslanik, ne namerava slediti zgledu Anglije, ki priznava za zastopnika Francije le francoski odbor v Londonu.

Os Rim—Berlin trdnejša kot kdajkoli

„Giornale d'Italia“ o nemško-italijanskih odnosih in usodi angleško-francoske zveze

Rim, 22. julija. AA. (Stefani). »Giornale d'Italia« poudarja, da je italijansko-nemška zveza po zadnjem govoru voditelja rajha kancelarja Hitlerja in po izmenjavi brzojavk med Hitlerjem in Mussolinijem trdnejša kot kdajkoli prej. Tako so dogodki zanikali napovedi tistih, ki so v demokratičnih državah zastopali stališče, da se interesi obeh totalitarnih držav ne morejo izravnavati. Nasprotno pa je zveza med Francijo in Veliko Britanijo, ki sta jo demokratični državi smatrali za strahoten blok, ki naj bi branil pravice civiliziranega sveta, doživela žalosten konec, še preden je vojna končana.

Nemški glas o napakah angleških vlad

Berlin, 22. julija. AA. (DNB). Nemška diplomatsko-politična korespondenca objavlja naslednji članek o odnevu, ki ga je imel zanj Hitlerjev govor v Veliki Britaniji. Odnevi, na katerega je natelet v Angliji velikodušen govor voditelja rajha, ki prica o vzvišenem in globokem pojmovanju dolžnosti do človeštva, je samo nov dokaz za lahkomišelnost za odnostnost vsakega resničnega čuta odgovornosti, s katerim britanska vlada že leta in leta tira svoj narod po usodni srmini navzdol.

Namesto, da bi izkoristile priliko za pomirjenje in za prijateljstvo, ki sta ga stalno kazala nemški narod in njegovo vodstvo, namesto da bi z obema rokama sprejele tako lepo in nepričakovano priliko, so se britanske vlade. ki so se izmenjavale na oblasti, stalno in desedno prizadevale, da zavrnejo ponudeno roko rajha ki se je čedalje bolj popravljala in ki je v čedalje hitrejšem tempu napredovala na vseh poljih. Kljub vsemu temu so se britanske vlade v vsakem oziru prizadevale, da bi uničile nemški narod. Unornost in trmoglavost, s katero so od angleške strani stalno zavračali vsak nemški poskus za pomirjenje, upornost in trmoglavost, s katero so na takšne poskuse odgovarjali z vedno novimi dokazi sovražnega razpoloženja do Nemčije dokazujejo, da so britanski državniiki resno verovali v to, da morejo na eni strani vladati nad svojim čezmorskim svetovnim imperijem, na drugi strani pa poleg tega igrati še vodilno vlogo na evropski celinii, izigravajoč drugega proti drugemu vse činitelje na kopnem in izkoriščajo na ta način vsakega tekmečka Anglije.

Zdi se, da britanski oblastniki mnogo ne vzemirja, da so vsi pomagali Veliki Britaniji na kopnem za časa svoje ne-hvaležne naloge na račun Nemčije drug za drugim propadli. Zdi se, da tolikšne usodne napake in zablude niso mogle odpreti oči britanskim oblastnikom. Državniiki, ki so bili dovolj brezvestni, da bi v vrsti usodnih dogodkov za svoje sebične namene upostavili evropske narode drugega za drugim, se zdi, da ne bodo niti oklevali, da končno uprostijo tudi svoj lastni narod. Vse kaže, da bodo brezskrbno in brez

vesti žrtvovali svoj narod svojim sebičnim zahtevam in namenom. To se zdi tem verjetnejše, ker se bodo sami odgovorni upravitelji po vsej priliki pravočasno umaknili nekam v zavetje.

Nemčija in njeni zavezniki pa ne mislijo dopustiti, da bi klika razdiralnih hazarderjev še dalje jemala evropskim narodom pravico do miru in obnove. Tc bo Nemčija toliko manj smela dopustiti, ker so se današnji britanski upravitelji s samimi svojimi postopki že davno ločili od evropske skupnosti.

Nemške zaloge surovin

Stockholm, 22. jul. j. (DNB). Diplomatski korespondent »Timesa« trdi, da nemške zaloge raznih surovin in blaga niso tako velike kakor je to trdil vodja rajha v svojem govoru, niso pa tudi ne tako majhne kakor si Angleži to navadno predstavljajo. Okupacija Francije je spravila Nemčijo v posest velikih zalozg kavčuka, ki so tolikšne, da bodo Nemčiji zadostovale nekaj mesecev. Francija in Norveška, kakor tudi povečani vpliv Nemčije na Švedskem so slednjič nemški industriji tudi zagotovile njene potrebe po rudah.

Vatikan se zanima za nemške predloge

Rim, 22. jul. z. United Press doznava iz vatikanskih krogov, da je papež sprejel v posebni avdienci italijanskega poslanika pri Vatikanu Attolia, o katerem je znano, da ima kot bivši dolgoletni poslanik v

Japonska vabi Avstralijo k tesnemu sodelovanju

da bi se olajšalo delo za izboljšanje mednarodnih odnosov v območju Tihega morja

Stockholm, 22. julija j. (DNB). Švedski list »Dagens Nyheter« poroča iz Sidneya, da je japonski ministrijski predsednik Konoje naslovil na odločujoče osebnosti v Avstraliji posebno sopenico, v kateri poziva Avstralijo k sodelovanju z Japonsko. Gre za izpolnitev misije, ki je dodeljena Japonski v Tihem morju. Sopenica navaja med drugim, da si Japonska želi najtesnejšega sodelovanja z Avstralijo samo zato, ker bi se s tem zelo olajšalo delo za izboljšanje mednarodnih odnosov v tem delu sveta, kar bo končno v prid vsemu človeštvu. Svet je danes razdeljen v dve vojskujoči se polovici. Edino popoln sporazum, ki bo zajel vse pereče probleme, je tista pot, ki more dovesta do resničnega trajnega miru. Skupni razvoj Japonske in Avstralije, obeh najmočnejših in najbolj dinamičnih dežel v Tihem oceanu, bil bi

pri razčiščenju sedanjih mednarodnih nejasnosti izredno koristen. Japonska in Avstralija naj bi v skupnem delu skušali izvršiti veliko nalog, ki jima je zadana kot širiteljicima pravice in kulture v tem delu sveta.

Ugoden odmev

Konojeve vlade

Tokio, 22. julija. AA. (DNB) »Tokio Nit« Niči« pravi, da je naletela vlada konoje na splošno odobravanje, ker od-govarja narodni želji in bo sposobna izvedla velike naloge. Nova vlada bo izvedla odločno novo notranjo in zunanjo politiko. Med člani so tudi štiri osebnosti, ki so znane kot izborni poznavalci mandžurskih vprašanj. List posebno poudarja navznoter Matsuo, ki vladi kot zunanjeja ministra.

Poslanik Plotnikov na Avali in Oplencu

V kripti na Oplencu je položil krasen venec z napisom: „Minister SSSR kralju Aleksandru“

Beograd, 22. jul. p. Sovjetski poslanik na našem dvoru Viktor Andrejevič Plotnikov je bil danes na Avali in na Oplencu. S posebno pieteto je opravil to romanje pred spomenika našega Neznane junaka in Viškeškega kralja Zedinitelja. Poslanik je bil nato v gosteh pri naših združničnih v Banji in pozneje še v Arandjelovcu. Zvečer se je vrnil v Beograd.

Na Avalo se je oddeljal z avtomobilom ob 10. dop. v družbi prvega poslanikevega tajnika Sergeja Nikolajeviča Patrikejeva. Počastil je spomin na padle junake in položil pred spomenik krasen venec.

Z Avalo se je takoj oddeljal proti Oplencu, kjer ga je na pragu dvorskega posestva sprejel upravnik kapetan Miletić v družbi topolškega župana Nedića in drugih zastopnikov lokalnih oblasti. Poslanik Plotnikov se je takoj podal v cerkev na Oplen-

cu in položil v kripti krasen venec na grob pokojnega vladarja. Na vencu je bil v francoščini napis: »Minister SSSR kralju Aleksandru«. Poslanik si je nato z zanimanjem ogledal cerkev in posebno umetniške freske na notranjih stenah. Obedoval je v hotelu na Oplencu.

Popoldne se je poslanik Plotnikov odpravil v Banjo, kjer si je ogledal venčako vinogradniško zadrugo. Tam ga je pozdravilo in prisrčno sprejelo veliko število kmetov, ki so mu razkazali naprave v zadrugi in ga informirali o njegovem delovanju. Iz Banje se je oddeljal v Arandjelovac, kjer se je nekaj časa srehal. Ogledal si je tudi Bukovačko Banjo. Proti večeru se je poslanik Plotnikov s svojim spremstvom odpravil spet proti Beogradu.

Stališče osnih velesil do sklepa baltiških držav

„Ureditev odnosov Baltika do Rusije se tiče le teh držav in niso prizadeti niti nemški niti italijanski interesi“

Rim, 22. julija. AA. (DNB). Z ozirom na sklep, da se priključijo baltiške države Sovjetski zvezi, pravijo v italijanskih političnih krogih, da gre za dosodke na tistem prostoru, na katerem Italija nima nobenih neposrednih interesov.

Berlin, 22. julija. AA. (DNB). Nemški poročevalski urad objavlja naslednje obvestilo iz pristojnih krogov: Glede na novo politično ureditev v treh baltiških državah in glede na njihovo zahtevanje po priključitvi k Sovjetski zvezi, poudarjajo na pristojnih nemških mestih, da se vprašanje ureditve odnosov baltiških držav s Sovjetsko Rusijo tiče izključno le teh držav in Sovjetske Rusije in da se nemški gospodarski odnosi in interesi na noben način ne morejo smatrati za prizadete. Razen tega so bili izdani potrebni ukrepi, da se gospodarski interesi in vprašanja

med Nemčijo in temi državami uredi na tak način, ki bi odgovarjal novim razmeram v teh državah.

Riga, 22. julija. AA. (DNB) Na predlog poljedelskega ministra je parlament sklenil proglasiti zemljo za lastnino vsega naroda. Zemljišča, ki jih obdelujejo posamezni kmetje, ne smejo biti večja kot 30 ha. Čez to mero se mora odstopiti zemlja državnemu zemljiškemu fondu, iz katerega se bo siromskim poljedelcem brezplačno dodelila zemlja.

Vremenska napoved

Zemunska: Po večini oblačno po vsej državi, razen v primorju, kjer bo prevladovalo jasno vreme. Ponekod bo deževalo in so verjetne tudi nevihte. Toplina bo padla.

Naši kraji in ljudje

Kongres poštarjev v Nišu

V 15 letih je poštni promet v državi narasel za 250 odstotkov, osebje pa se je za 1.14 odstotka skrčilo

Niš, 22. julija

Včeraj dopoldne se je v niškem Narodnem gledališču pričel 22. kongres jugoslovenskih poštarjev, ki so se v velikem številu zbrali iz vseh krajev države. Otvorili so poleg delegatov prisostvovali tudi predstavniki oblastev in zastopniki tovariških stanovskih organizacij, ki jih je pozdravil predsednik glavne uprave Mihajlo Grgić. Med drugimi je kongresu p. nesi pozdrave tudi odposlanec poštnega ministra vrhovni poverjenik Ivan Brinski.

Iz poročil, ki jih je podala glavna uprava, povzemamo, da poštna stroka mnogo trpi zaradi pomanjkanja osebja in pa zaradi raznih krivih, ki so v zvezi z napredovanjem, podeljevanjem mest in upokojitvami. Med drugim zahtevajo poštarji reguliranje delovnega časa, a s posebnim pravilnikom naj se zagotove nagrade za nadurno delo. V zadnjih 15 letih se je poštni promet, v naši državi dvignil za okrog 250 odstotkov, osebje pa se je v istem času skrčilo za 1.14 odstotkov, kar precej nazorno označuje preobremenjenost uslužbencev.

Posebno pozornost je na kongresu vzbudila izjava zastopnikov poštne uslužbenosti iz Zagreba, ki so poudarili, da hoče orga-

nizacija poštarjev na ozemlju banovine Hrvatske v okviru široke avtonomije tesno sodelovati z vsedrjavno organizacijo. Poštari vrbatske banovine naj imajo svobodo opredelitve za organizacijo svoje banovine ali banovine Hrvatske. Skupno imetje organizacije bo decentralizirano, tako da bo okrevalec v Kaštelu Lukšiću pripadalo Hrvatoma, dom na Pohorju Slovence, okrevalec v Vrnjih pa Srbom. Tudi ostali gromotni interesi se bodo porazdelili tako, da ne bo nobena sekcija trpela škode.

Popolne je govoril delegat Jože Kumer iz Ljubljane, ki je očrtal razmere, v katerih žive in se bore slovenski poštarji, ter izrekel zahvalo glavni upravi, ki je bila zmerom na straži interesov svojih članov. Sarajevski delegat Kosta Ikonović je poročal o nekem obžalovanju vreden incidentu, ki se je nedavno pripetil v Sarajevu. V zvezi z njegovim poročilom so bile s kongresa poslane protestne brzojavke predsedniku vlade, podpredsedniku vlade in banu drinske banovine. Slovenska delegatka Ela Horvatova je govorila o pravici žene do popolne politične in socialne svobode. V celoti je kongres pokazal, da so poštarji čvrsto strnjeni v svoji organizaciji in da jim gre, kar zahtevajo za izboljšanje svojega težkega položaja.

ju. »Glavo deklice« in »Deklico z rožami«, poleg tega pa še 7 figurin v lesu terakoti in vosku. Smrdu kaže solidnost in mnogo znanja, pa smemo upati, da bo skoraj stopil pred javnost s kakim večjim delom.

Starl, priljubljeni mojster Gaspari je sam napolnil eno izložbeno okno ter vzbujal upravičeno pozornost. Polskal sem ga v kavarni in ga povabil na kratek pomek. In ljubeznivo mi je pripovedoval:

— Nekaj manjših hnovejih stvari sem imel pripravljenih, pa sem dejal: Pokaži vse to javnosti. Ko sem iskal primerne prostora, sem se odločil za ta kotiček v pasaži, ker se mi zdi res najprikladnejša točka za ogled slikarskih in kiparskih del. Občinstvo tu ni vezano na čas ter lahko neposredno in nemoteno opazuje in ocenjuje. To je pač najbolj uspešna propaganda za umetnost. — Z mojstrom Vavpotičem sva stara prijatelja, in ker je tudi on imel nekaj novejših del, a oba skupaj bi vendar ne mogla napolniti kakšne razstavne dvorane, sva se odločila za Kosov salon. Naletela sva še na Smrduja, ki je imel tudi že vse pripravljeno, in rada sva ga sprejela v svojo sredo. Smrdu je soliden, solidno gleda na kiparsko umetnost. Nič, prav nič ne hlada, prav nič ne išče sodobnih efektov. Giblje se — to poudarjam s posebnim zadovoljstvom — v zmernih in kvalitetnih sferah. Vesel sem ga, mnogo obeta.

Ogled razstave, ki bo trajala do konca mesca, umetnost ljubčemu občinstvu toplo priporočamo.

Odkritje spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju v Somboru

Živahna gradbena sezona v Kranju in okolici

Kranj, 22. julija

Letos je gradbena sezona v Kranju in okolici izredno živahna. V mestu samem in okolici vstajajo nove stavbe, grade se nova moderna cestišča, ki drže v mesto, samo v mestu samem imamo še vedno stare razdrpane ulice.

Zdaj so v gradnji odsek državne ceste skozi Kranj od svskega mostu do Berikove pristave, dalje Kranj — Kokrica — Brdo, Kokrica — Naklo in Kranj — Britof. Modernizacija državne ceste skozi Kranj je doslej le počasni napredoval. Zaradi razkopane cestišča je močno trpel promet. Zdaj pa, ko so izgotovili podlago za prvo polovico cestišča, se je stanje glede prometa izboljšalo in tudi dela na drugi polovici zdaj mnogo hitreje napredujejo.

Zlata poroka v mestnem zavetišču

V ponedeljskem »Jutru« smo poročali o zlati poroki v mestnem zavetišču v Japljevi ulici, ko sta se »na novo« vzela bivši krojač Mihael Kreč in njegova žena Elizabeta. Vhod v poslopje in obednica sta bila za to prilikko lepo okrašena, saj je pomenila zlata poroka veselje za vse zavetišče. Tokrat pričujemo še sliko, ki kaže prav čvrsta zlatoporočena, ko odhajata iz zavetišča k poroki v šentpetrsko cerkev.

Ljubljana, 22. julija

jo. Podjetje je zagotovilo, da bodo dela v jeseni končana. Tudi ostali dve cestišči, proti Brdu in Britofu, bosta dovršeni še v teku letošnjega leta.

V razmahu pa je tudi gradnja poslopij. Na periferiji mesta proti Straheči dolini in v črti proti Kokrici, dalje na Klancu, Planini, Čirčah in Strušem rastejo iz tal nove hiše kakor gobe po dežju. Med njimi je največ dvostanovanjskih hišic, pa tudi nekaj večstanovanjskih hiš. Med večje zgradbe spadajo poslopja, ki bodo služila splošnim javnim potrebam. Tako je predvsem važna gradnja novega modernega poštne poslopja na Maistrovem trgu. Z njim bomo pridobili tudi avtomatično telefonsko centralo in poštne direktorije, ki je odobrila nabavo in napeljavo telefonskih kablov skozi mesto. Zar bo napravilo konec drogovom po mestu. Druga važna pridobitev ne samo za naše mesto, temveč za vso Gorenjsko bo gradnja najmodernejših mlekararniških objektov, v katerih bo nastajala državna mlekaršna šola s preizkuševalnico. Ta pridobitev bo za našo Gorenjsko, kakor za vso Slovenijo velikega gospodarskega pomena. Dlje so letos dogradili še eno poslopje, in sicer za uradne prostore sreskega cestnega odbora. To je razen poštne in sreskega načelstva edini urad ki bo v lastnih prostorih. Vsi drugi državni uradi pa morajo iskati streho drugod, in tako se dožalja, da so navezani na večne selitve.

Se ena večja gradnja je bila dovršena letos, in sicer je bil razširjen objekt tvornice Intex. S tem je soet nekaj sto novih delavcev prišlo do službe. Kranj se veča in s tem se veča potreba na vseh koncih in krajih. Kmalu bomo do napovedi nekaterih domačih prerokov imeli vse, kar si želimo. Samo kopališča zdaj še nimamo.

Vavpotič, Gaspari, Smrdu razstavljajo

Ljubljana, 22. julija

V kratkem času se je uspešno uveljavila navada, da naši likovni umetniki prirejajo razstave v manjšem obsegu sredi mesta, ki privabljajo mnogo ljubiteljev in so že vidno dvignile zanimanje za delo naših slikarjev in kiparjev. Te dni so slikarja Ivan Vavpotič in Maksim Gaspari pa kipar France Smrdu napolnili s svojimi deli dvoje izložbenih oken salona Kos v prehodu nebotičnika.

Vavpotič razstavlja »Tulpe«, »Vrtince«, »Gladolec«, »Jabolka«, »Madono z detom« in »Medno v jesenskem nastrojeju«. Vavpotičeve cvetice dihaajo, vonjajo in se polne življenja ponujajo ko roža ob potu. Zdi se, da bo marsikdo segel po njih... Smrdu, ki pravkar izdeluje večje naročilo, razstavlja dvoje del v marmor-

Jalova sezona

Bled, 22. julija

Nerodne razmere v svetu, ko je velik del Evrope v medsebojnih vojnih zapletih, jih, se kajpak prav očitno odražajo v našem letoviškem življenju. Nikomur se ne mudi, da bi kaj pripravil ali prenavljal za letoviško življenje, ki bi moralo biti ta čas na višku. Trgovine, po katerih je sicer vedno bilo prav živahno, so še vse zaprte in ni prav nobenih znakov, da bi jih kazalo odpreti. Hoteli so skoro prazni, večina jih je kar zaprti. Vseh gostov je komaj toliko, da bi vsi dobili prostor v enem samem večjem blejskem hotelu.

Nedvomno pa bi prišlo na Bled kaj več domačih gostov, od česar pa jih odvrača stalno slabo vreme. Par zaporednih deževnih dni na Bledu je za letovišarje prava muka. Zato se Bled tudi v rednih razmerah močno izprazni, ko prvim zgodnjejesenskim dežjem in hladu, ki ga ponavadi prinese s seboj.

Pravkar so začeli čistiti kavarniško lopo hotela Toplice. Sicer že pozno, a vendar si Blejci še obetajo nekaj gostov domačinov, čim se vreme ustali. Želeli je, da vsaj v tem skromnem pričakovanju ne bi bili razočarani in naj bi bilo čiščenje kakor ga prikazuje naša slika, ki predstavlja blejski genre sedanjih dni, v resnici naznanilo toliko zaželenih gostov.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Smrtna žrtev planin

Friderik Hrovatin, ki je na Veliki planini padel v prepad, podlegel poškodbam

Ljubljana, 22. julija

Snoči je v bolnišnici umrl 24-letni delavec Friderik Hrovatin, zaposlen na parni žagi v Domžalah, in sicer za posledicami hudih zunanjih in notranjih poškodb, ki jih je dobil v soboto pri padcu na Veliki planini, kakor je že poročalo ponedeljsko »Jutro«. V soboto se je Hrovatin z manjšo družbo tovarišev namenil na Veliko planino, da se v gorah oddahne od tedenskega dela. Bili so namenjeni na dvodnevni izlet. Ko so stopali že visoko v strmino, je Hrovatin nenadoma nekje zaostal med skalami in čez čas so tovariši začeli klicati na pomoč. Tovariši so se brž obrnili in stopili pogledat, kaj je z njim. Prepadeni so dognali, da je Hrovatin zdrsnil v prepad, saj se je čez trenutek spet začelo slabotno klicanje

na pomoč iz globočine. Hrovatinu je na skali najbrže izpodrsnilo, da je strmoglavil v prepad in tam obležal.

Ponesrečena so tovariši z veliko težavo spravili iz prepada in ga prenesli do Stahovice, odtam pa prepeljali z avtomobilom v Kamnik, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Polec. Ta je odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico. Med prevozom se je hudo poškodoval Hrovatin ponovno onesvestil in je prišel v bolnišnico v brezupnem stanju. Imel je prebito lombo, hude notranje poškodbe, zlomljeno desno roko in desno nogo. Zdravniki so se zama trudili, da bi mu ohranili življenje. O sinovi smrti je bila takoj obveščena Hrovatinova mati. Tragična smrt priljubljenega mladega fanta je vzbudila splošno sočutje.

Domžalski skavti so preizkusili svojo pripravljenost

Domžale, 22. julija

Prejšnjo nedeljo je steg domžalskih skavtov priredil izlet v preizkušnjo izvežbanosti članstva in kot pripravo za počitniško taborjenje. Že ob 7.30 je v hiši, ki jim nudi zasilno streho, in na dvorišču zavaladali veseli živčaji, ko je vodstvo delilo taborno opremo, sekire, žage, kladiva in podobne reči. Točno ob 7.45 se je začel zbor, in ko je stegovodja Panter razdal dnevna povelja, so ob 8 v stranskih vrstah krenili skozi Domžale proti Ihanu. S pesmijo so ob 9 prispeli na tihi gozdni prostor v bližini Bistrice.

Tam je Panter sklical zbor, vsaki edini odredil mesto in razdelil delo. Skavti so začeli nositi krajnike, ki jim jih je dal gostilničar Ložar brezplačno na razpolago. Zapele so sekire in kladiva, zaškrpale so žage. Razvila se je razveseljena tekma, v kateri je vsakdo hotel pokazati, kaj zmore in zna. Ob 12 so bili postavljeni vsi šotori in lepo je bilo videti vrsto šestih belih prebivališč z vzdignjenimi ležišči in policami. Roverski klub je poleg šotora postavil še kuhinjo in izkopal jamo za odpadke, planinke pa so postavile taborni ogenj in skuhalo čaja za lačne in žejne. Po dovršenem delu se so vršile taborne zabave in igre. Planinke so ob spremljevanju harmonike prepevale narodne in skavtske pesmi, skavti pa so se uživali v zelo priljubljeno igro »Skalpiranje«. Mimogrede so se okopali v mrzli Bistrici.

Ob 17. je bil zbor v popolnih krojih in pregled taborišča. Panter je pregledal vsak

najmanjši kotiček, našel je vsak papirček na tleh ter karal in spet karal Na koncu pa se je zahvalil vsem članstvu za vrgledno urejeno taborišče. Potem je izdal povelje, da mora biti v eni uri taborišče podro in vse pospravljeno, kakor da tam še nikoli ni taborila mladina. Po eni uri je bil v resnici samo majhen kupček pepela, v dokaz, da so bili skavti na obisku. Z natančnimi nahrbtniki in od sonca razgretih lic so gozdni možje in žene nastopili pot domov. Ob 20. so korakali v strogem pozoru mimo kraljevega spomenika v Domžalah in Viteškemu kralju s pozdravom izkazali spoštovanje in čast. Razšli so se s trdnim upanjem, da bo tabor, ki ga pripravljajo, v resnici uspel.

I. F.

Celo zdravilišče se je podirilo. V kopališču Orlovači v sentskem okraju v dunavski banovini, ki je last Marije Pintarjeve, se je pripetila huda nesreča, ki samo po srečnem naključju ni zahtevala človeških žrtvev. Kopališče je precej primitivno urejeno, a si je kmalu nalez naokrog pridobilo velik sloves kot odlično zdravilišče za revmatizem. Ko je te dni lastnica na vse zgodaj vstala, je opazila, da kaže zid poslopja, v katerem je prebivalo kakšnih 50 gostov, velike razpoke in da grozi nevarnost, da se bo stavba porušila. Brž je sklicala goste, ki so po večini še spali, kmalu nato, ko je bilo poslopje izpraznjeno, pa je zgrmelo na kup. Škoda se ceni na okrog 200.000 din.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kulturni pregled

Machiavelli in današnji čas

So knjige, ki se vračajo vedno znova v ospredje tistega zanimanja, ki kateremu nas neizprosno sili sama doba s svojimi tolkolkrat presenetljivimi in za naša stara merila neumljivimi pojavi in dogodki. Med take knjige, ki jim daje današnji čas prav posebno aktualnost, sodi znamenito delo florentinskega rojaka in tajnika njene »signorije« Niccola Machiavellija (1469–1527) »Il Principe«. Ni ga skoraj kulturnega jezika, v katerega ne bi bil preveden ta tolkolkrat sporni in vendar tako trdoživ spis originalnega florentinskega zgodovinarja in političnega teoretičarja. Slovenci smo ga dobili l. 1920 z naslovom »Vladar« in s študijo pokojnega Prepeluha-Abdusa, ki obravnava Machiavellijeve nazore s stališča demokratične doktrine, Hrvatoma je je nekaj let prej prevedel Filip pl. Dominković, uvod pa je spisal italijanist dr. Vinko Lozovina; ta izdaja je opremljena tudi z odličnim esejem o Machiavelliju iz peresa starega angleškega esejista Maculaya. Že ta dva, nam najbližja primera kažeta, da se Machiavellijev »Il Principe« javlja kar z neko pravilnostjo zlasti na razpustu zgodovinskih usod, v času, ko velike spremembe javnega življenja silijo narode k razmišljanju o gibalnih silah zgodovinskega dogajanja. V Italiji sodi Machiavellijev »Il Principe« med izrazito nacionalna dela, med knjige, ki so pri vseh politično delujočih možeh stalno na dosegu roke. Narasajoča literatura o osebi in delu tega klasika italijanske književnosti priča o

njegovi stalni, nezmanjšani duhovni sili. Da je zlasti »Vladar«, kakor bi smiselno prevedli naslov »Il Principe« (tudi: knez) značilna knjiga za sleherni prelomno razdobje, priča posebno zanimanje, ki se je pojavilo za ta spis med Čehi. Nedavno je izšla poleg nove komentirane češke izdaje »Vladarja« Prezolinijeva romanizirana biografija Machiavellija; obe zaznamujeta velik uspeh. V času usodnih prevratov, ki vrtinčijo narode in države, oživljajo torej misli in spoznanje tega velikega florentinskega patriota in političnega misleca, ki mu je bil blagor domovine nad vsem drugim. Machiavelli je v svojih razmišljanjih o spremenljivosti zgodovinske usode jasno spoznal in razvil svoja spoznanja do skrajnih konsekvenc. Tako je spoznal, da se človeška narava v bistvu ne spreminja in da so torej za vladanje ljudi uporabne in pomenljive vse izkušnje v preteklosti, pri čemer je Machiavelli predvsem upošteval izkušnje v politični praksi starega Rima. Dalje, da najlepše ideje niso nikdar nič pomagale, če ni stala za njimi zadostna moč; vprašanje moči je potemtakem mnogo važnejše nego vprašanje ideologije. (In povojna demokracija doživlja tolike poraze predvsem zaradi tega, ker je preveč zapužala iluzionistični moči idej in premalo upoštevala pri izgradnji držav njihov vojaški in gospodarski potencial). Prav tako uči Machiavelli, da politike ni mogoče voditi s samimi naravnimi načeli in daje »Vladarju« nasvete, kako naj z brezobzirno voljo in smelo odločnostjo izgradi močno,

nezlomljivo državo. Pri tem pa seveda poudarja, da se mora tudi vladar voditi po določenem svetovnem nazoru.

Odkar je florentinski tajnik stnil v knjigo »Il Principe« in delno tudi v svoje ostale spise, zlasti v »Razmišljanja o prvi dekadi Tita Livija«, svoje v marsičem tako drzne misli, se razpleta diskusija na in proti »machiavellizmu«. Ta beseda je postala sinonim za politiko pesti in zvijezde, za politiko nemorale in krute brezobzirnosti. Okoli nje se je nakopičila obsežna literatura, med katero je marsikolika z ramimov, na pr. protimachiavellistični spis pruskega kralja Friderika II., ki se je v poznajši vladarski praksi v marsičem ravnal po načelih in nasvetih zvitega in navidez »seiničnega« florentinskega klasika, kardinala Richelieu, cesar Napoleon in mnogi drugi, tudi najnovejši »kovači zgodovine«, so bili vneti čitatelji Machiavellija. Iz njegovih spisov so se naučili, da dejstva veljajo več kakor vse še tako lepe ideje in da se usoda sveta suče okrog dejstev, ne pa okrog filozofskih ali moralnih načel. Spreminjati dejstva — pomeni »delati zgodovino«. Vse drugo je postranskega značaja.

V češki zbirki »Svazky uvah a studie« (V. Petr, Praha) je pravkar izšel spis dr. Františka Bauera »Machiavelli a machiavellismus«. Spis je nastal na podlagi razmišljanja o vrtoglavih spremembah zgodovinske usode, ki so v taki meri zahvale čeljni narod in razdrle toliko še večerj valjavnih iluzij. Pisec se podrobno bavi z življenjem in spisi N Machiavellija in z njegovo dobo, ki je bila posebno važna za duhovno oblikovanje novega evropskega človeštva (renesansa) in ki je v nekem smislu segala pravo do naših dni. Ob koncu pravi dr. Bauer o politični filozofiji Machiavellija glede na današnje dni med drugim tole: »Machiavelli je predvsem poka-

zal, da se sleherni zgodovinski gledanje in politično dogajanje naslanja na določeni svetovni nazor. To velja še danes. Sam je izšel iz naturalističnega gledanja na človeka. Poznejši naturalizem in empirizem angleške filozofije, zlasti v kolikor sta postala podlaga državnoznanstvenih in političnih nazorov in kolikor sta ustvarila machiavellijevsko prozorno politično prakso, sta samo nadaljevanje naukov velikega Florentinca. In sploh — dokler bo jedro političnega prizadevanja moč, pa najsi se ta čarobna beseda sramežljivo skriva v kot kakršnih koli pojmov, ne bo mogoče reči, da bi Machiavellijev pogled oslabil. Videl je dobro. Njegovi nauki nam trdno osvetljujejo preteklost in nas uče, kako nas razumevamo sedanost... Machiavellijevo delo pa je treba kakor sleherno veliko delo proučevati. Kritično... Brez njega ne bi bilo politične vede in filozofije. Jedro njegovega dela ima večni pomen, čeprav čas gloda podrobnosti in čeprav razvijajoči se svet vendarle spreminja ljudi in njih stališča. Zlasti češkemu ljudstvu bo koristno, če izve marsikaj iz globin politike. Nekoč smo se v tem pogledu sukali preveč samo na eno stran. Machiavelli uči in vpliva kot protizdravilo«.

Zapiski

Ingoličevi »Lukarje« v češkem prevodu. Znana praška založba »Društveni práce« je napovedala v programu za prihodnje poslovno leto poleg številnih izvirnih del prevod romana znanega slovenskega pisatelja Antona Angoliča »Lukarje«. Med izvirnimi romani te založbe je napovedan nov zgodovinski roman tudi pri nas znanega pisatelja Karla Novgorca »Vitez«. Nov zvezek revije »Obzorja«. Pravkar izšla 6./7. številka v Mariboru izhajajoče revije za leposlovje, umetnost in publicisti-

ko »Obzorje« prinaša na uvodnem mestu pripovedno prozo Antona Ingoliča »Zapuščena hiša«, ki opisuje enega izmed kočljivih problemov zakonskega življenja. Nadaljnja pripovedna proza je novela Rajka Anžiča »Pri stricu«. Liriko zastopa v tem zvezku samo Branko Rudolf s pesmijo »Mokri gozdi«. Težišče številke je v prispevkih esejскеga odnosno publicističnega značaja. Posebne pozornosti je vreden spis dr. phil. Maksa Robiča »Oris filozofije vojne«. V slovenski književnosti se ni še menda nihče lotil nedvomno zanimivega poizkusa, da bi orisal filozofijo tako usodnega in na videz tako skrivnostnega pojava, kakor je vojna. Obsežno filozofsko in vojno-teoretično znanje profesorja dr. M. Robiča je pripomoglo, da je ta danes kar bridko aktualni pojav osvetlil tudi pri nas z zrelimi kritičnimi filozofskimi misli. Pisec se bavi predvsem s fenomenologijo vojne in se v svojih smotno zasnovanih izvajanjih naslanja tudi na priznane avtoritete v teh vprašanjih, kakor je zlasti pruski general-filozof Carl von Clausewitz, v marsičem pa prihaja k samostojnim mislim in sklepom V. K. objavlja »Poglavja iz individualistične poetike« španskega filozofa Ortege y Gasseta. Izvajanja tega pomenljivega predstavitelja sodobne španske filozofije in literarne teorije utegnejo živo zanimati vse, ki se bavijo z literarnimi in umetniškimi vprašanji. Izredno zanimiv je tudi članek dr. Jože Glonarja »Slovenske knjige po nemških knjižnicah«. Pisec objavlja značilne podatke, kako so v posameznih nemških bibliotekah zastopane slovenske knjige, ki so zašle v nekatere pač samo po naključju in je zaradi tega v njih slovenska književnost zastopana kaj čudno. Ob koncu opozarja pisec na bližajočo se štiristoletnico slovenskega tiska (l. 1951.) in daje za ta

Domače vesti

Tri instance — tri metode

Člen 2. zakona o draginskih razredih za javne nameščenice določa: 1. Draginski razred obsega gradbeni okoliš kraja, kjer je službenec postavljen. 2. V krajih, ki imajo mestni (ožji) in okoliški (širši) gradbeni okoliš, obsega draginski razred širši gradbeni okoliš. 3. Ob spori o mejah gradbenega okoliša odloča ministrstvo za zgradbe.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z razglasom z dne 1. marca 1938 V. št. 2496/1 pod točko 1. pravilnika o gradbenih predpisih za sela v neposredni bližini mest in trgov določila, da spadajo pod širši gradbeni okoliš mesta Ljubljane »sedanje upravne občine St. Vid, Smartno pod Smartno goro, Jezica, Podgorica, Polje, Dobrunje, Rudnik pri Ljubljani in vzhodni del upravne občine Dobrova (kraj Kozarje, Vrhovec in območje Trzasko ceste)».

Na to jasno besedilo v zakonu in odredbi banske uprave so nekateri prizadeti nameščenici in upokojenci iz navedenih občin napravili vloge na svoje računsko oddelke za izplačilo razlike draginskih določil za nazaj in za redno nakazovanje v bodoče. Ministrstvo za zgradbe v Beogradu je z odlokom z dne 19. junija 1940 št. 24.506 rešilo to vprašanje v pritrdilnem smislu.

Računski oddelki banske uprave v Ljubljani je na to odločbo prizadetim nameščenicem takoj izplačal pripadajoče zneske od 1. aprila 1939 do 1. aprila 1940. Nadaljnje izplačilo pa je obljubil izvršiti 1. avgusta t. l.

Nameščenici in upokojenci, ki so morali svoje vloge poslati na dravsko finančno direkcijo v Ljubljani, so dobili odgovor, da mora finančna direkcija še vprašati gradbeno ministrstvo, ali je odločba veljavna.

Prošnjo za sprejem je opremiti, kakor določa čl. 19. pravilnika o višji pedagogski šoli (Prosvetni glasnik, letnik 52. št. 12. decembra 1. 1936.). Prošnje za sprejem se mora kolkovati z banovinskim kolkom banovine Hrvatske za 10 din, vsaka priloga pa, ki se ni kolkovana, s pravim kolkom za 4 din. V višjo pedagoško šolo se bodo sprejemali v prvi vrsti moški kandidati. Uspoštevali se bodo zlasti kandidati, ki so se odlikovali kot prosvetni delavci med ljudstvom.

Pik insektov Vam ublaži, dobro znani Tschamba Fil: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Po velikem vplivu v Rogoški Slatini. Kakor smo že poročali, je bilo pretekli tork v Rogoški Slatini vloženo v sobo bivšega ministra generala Pešiča v hotelu »Aleksandrov dom«. Neznani storilec je odnesel več zlatih prstanov, nekaj uhanov, in druge zlatnine v skupni vrednosti 100.00 din. Dalje si je vlomilec prilastil še modro moško obleko, v kateri je bila listnata s 16.000 din, zlat angleški funt, Karadjordjeva zvezda in še nekaj drugih drobnarij. O vplivu so domači orožniki takoj javili ljubljanski in zagrebški policiji.

— odlično parfimiranih — toči PARFUMERIJA »VENUS«, Tyrševa c. 9

30 KOLONJSKIH VOD

Upokojenci železničarji, ki so prosili za izplačilo, pa so na svoje vloge dobili nalogo, naj si preskrbe potrdilo od občin, kjer stanujejo, in potrdilo mestnega gradbenega urada, da njihove občine zares spadajo v širši gradbeni okoliš mesta Ljubljane.

Ali se človeku ne vsiljuje vprašanje, kako je to mogoče, da tri uradne instance v istem mestu, vezane na iste zakonske predpise, eno in isto vprašanje obravnavajo na tri tako kričeče različne načine? Se vam ne zdi, da so naše pritožbe o tem, kako drugod z nami ravna, pogostokrat krivične, ko pa samisebi ne znamo meriti pravice? Največ gorja bo pač od nas samih, ker gre za znamenito vestnost in natančnost, po kateri slovi naš birokrati, tako daleč, da sprito te črkovne natančnosti niti zakon ne pride več do veljave. Takšno bohotenje uradnega šimlja je pač vse graje vredno zlasti v teh časih, ko vsakdo kot krvavo potrebuje denarja in ko vsi skupaj tako zaskrbljeno zrejo v jutrišnji dan.

Eden izmed stotih.

Pooblaščen agronom-fitopatolog
ing. PREZELJ
Ljubljana, Wolfova ulica 3, tel. 34-73
OD 24. JULJA DO 8. AVGUSTA
NE URADUJE

* Sprejem v višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Po razpisu rektorata višje pedagoške šole v Zagrebu se sprejme v 1. letnik višje pedagoške šole v Zagrebu v šolskem letu 1940/41. izven banovine Hrvatske 30 slušateljev za izobrazbo meščanskošolskih učiteljev. Za sprejem se lahko javijo učitelji in učiteljice ljudskih šol in sicer: 1. V prvi vrsti oni, ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom napravili zrelostni izpit na učiteljski in usposobljenostni (praktični) izpit ter so služili najmanj tri leta v ljudskih ali meščanskih šolah z odličnim ali prav dobrim uspehom in niso starejši od 30 let; 2. V drugi vrsti oni, ki niso imeli odličnih ali prav dobrih ocen v izričevanju zrelosti (diplomah za učitelje) ali v izričevanju usposobljenosti (praktičnega) izpita in v službi. Ti kandidati se bodo sprejemali le, ako ne bo dovolj kandidatov, označenih pod št. 1. Izmed takih učiteljev se bodo sprejemali oni, ki imajo najboljša ocen. Prošnje za sprejem v višjo pedagoško šolo v Zagrebu je poslati rektoratu po službeni poti do 25. avgusta.

jubilje hvale vredno izpodbudo, da bi izdali katalog vseh slovenskih knjig, natisnjenih v prvih štirih letih slovenskega tiska. Dr. Jože Glonar je tudi prispeval članek »Humor v »Starih žalostnih«, ki v njem polemizira z Brankom Rudolfom. Med poročili so objavljene članki o celjskem kulturnem tednu (F. S.), o večeru hrvatskih književnikov v Mariboru (B. R.), o stoletnici rojstva Čajkovskega (Vasilij Mirk), o razstavi likovnih umetnikov »Krizalide« (Jaroslav Dolan) in o ljubljanski operi (dr. Dragotin Cvetko). Kratkim zapisom sledijo ocene naslednjih knjig: Anton Ingolič, »Na splovih« (Fran Oñič); Prežihov Voranc, »Samorastniki« (Jaroslav Dolan); Juš Kozak, »Maske« (Andrej Budal); Jože Borko, »Osvobodeno gledališče« (Fran Žižek); France Stele, »Slovenske Marije« (Dr. P. St.); Bohinjski teden 1939 (R. Rehar); Lofje Sušmelj »Kobanski motivi« (R. Rehar).

*Srpski književni glasnik. Je izdal za počitnice dvojno številko, ki vsebuje dokaj zanimivega gradiva. Poleg leposlovja in poezije iz peresa Stojana Živadinovića, Nikole Lopičića, J. Spiridonovića-Savića, Nikole Šopa, Raziye Handžić in Jelisavete Bagriana prinaša vrsto zanimivih esejskih in publicističnih člankov. Dr. M. Moskovljević se v članku »Negovanje književnega jezika« bavi z nekaterimi vprašanji srbsko-hrvatskega zbornega govora, zlasti se v zvezi z radijskimi oddajami. Pisec ugotavlja med drugim, da je kultura govornega jezika v srbskem in hrvatskem jezikovnem krogu znatno nazadovala in da zlasti predavanja v radiu kažejo prav presenetljivo nepoznanje pravilne izgovarjave besed in izreke posameznih glasov. Kot značilen primer navaja, da je o priliki natečaja za spikerje kratkovalovne radijske postaje v Beogradu izmed 200 pri-

glašenih kandidatov izbrala strokovna komisija samo dvojico, ki ima poleg lepega glasu tudi pravilno izgovarjavo glasov in pravičen akcent. Tudi pouk v srednjih šolah kaže v tem pogledu velike pomanjkljivosti, ki so jih krivi profesorji, ker le-ti sami ne govorijo povsem pravilnega jezika, marveč se v naglašanju ravna vsak po svojem narečju. Dr. Moskovljević meni, da je radio najvažnejša javna šola za pravičen zborni govor, važnejša od gledališča, ki je bilo doslej nekako učilišče pravilnega govornega jezika. Zaradi izredne važnosti radia naj bi imela vsaka oddana postaja spikerje z absolutno zanesljivo izgovarjavo narodnega jezika in predavali naj bi samo tisti predavatelji, ki imajo povsem pravilno izgovarjavo, za vse druge pa naj bi prebral predavanje spiker. Mirko Žeželj označuje v kratkem članku književne kvalitete odličnega srbskega zgodovinarja in sociologa Slobodana Jovanovića. Bolgarskega pesnika in revolucionarja Hrista Boteva prikazuje v preglednem članku Sava V. Ristanović. Pesnik Svetislav Stefanović se bavi z znamenito pesnitvijo Madžara Mádacsa »Človekova tragedija«, ki jo je avtor, znan po svojih prevodih Shakespeara in Goetheja, prevedel v srbsko. Statističen temelj ima razprava dr. Mihaela S. Radovanovića »Evolucija verskih odnosov v Bosni i Hercegovini«. Dragoljub Jovanović je prispeval članek »Snaga seljaštva, juče i danas«. Božidar Kovačević razglablja v zvezi z referatom o knjigi Bogdana Radice »Agonija Evrope« današnje svetovno politične in kulturne probleme in prihaja pri tem do nekaterih sklepov, ki bi upravičevali če ne neki optimizem, pa vsaj vero v nezadržano nadaljnjo evolucijo evropske kulture tudi po sedanjih katastrofalnih dogodkih. Izmed ostalega gradiva v tem vsebinsko tako obilnem zvezku omenjamo

da je ne misli poročiti. To je na deklo, ki je bilo vse zaverovano vanj, tako porazno učinkovalo, da ni vedelo ne kod ne kam. Najprej se je ukvarjala z mislijo, da bi splavila, a ker ni imela denarja, je na tihem v fantovi sobi vzela tisočak. Ko je on to opazil, ji je zagrozil, da jo bo ovadil zaradi tatvine. Tega Ružica ni mogla več prenesti, šla je in legla pod vlak. Pri nji so našli kos papirja, popisan z nerodnimi črkami. — Prokleti bodi trenutke, je zapisala med drugim, ko sem prišla v Zagreb, zakaj Zagreb je nesrečno mesto. — A o fantu, ki je zakrivil njeno tragedijo, je na koncu zapisala: — In vendar ga ljubim in žrtvujem svoje življenje zanj.

*Smrti je stopil naproti. V neki hiši v Stupelički ulici v Zagrebu so v majhni pritlični sobici našli 40letnega delavca Andrijo Kedmenca obesnega na kljuki. Kedmenec je bil precej samotarski človek in je malo zahajal v družbo, a preden je izvršil samomor, je napisal 10 dopisnic raznim svojim prijateljem in znancem. Iz te poslednje njegove pošte je razvidno, da je sklenil izvršiti samomor zaradi tuberkuloze. — Nisem mogel pričakati, da pride smrt, je zapisal na eni izmed dopisnic, pa sem ji moral malo stopiti naproti...

*Zagrebna epidemija v hercegovskih vaseh. Dom narodnega zdravja v Mostarju in njegovi zdravilnici imajo že delj časa opravka s svojevrstno boleznijo, ki se je začela širiti po hercegovskih vaseh, zlasti med muslimanskimi prebivalstvom, in ki so ji hercegovci dali ime »verea«. Bolezen označuje neke vrste duševno nerazpoloženje, ki ga spremlja žalost in strah. Kakor poročajo, je bila veraa znana že svoj čas pod avstrijsko okupacijo, a že takrat zdravilni niso mogli vzroku do dna. Mostarski zdravnik dr. Husa je izrazil mnenje, da prihaja veraa od tega, ker hercegovci, zlasti muslimani, preveč kade ter jo preveč vina in kave.

*Dve smrtni nesreči med koroškimi rojaki. Pred dnevi se je na državni cesti južno od Velikoveca pripetila huda nesreča. Delavci so prevažali velike drozove iz železobetona. Poleg soferja je na traktorju sedel delavec Jernej Sekol iz Dobre vasi. Na nepoznan način je Sekol med vožnjo padel s traktorja naravnost pod težko kolo, ki mu je zdrobilo prsni koš. Čeprav je bil zdravnik takoj pri roki, ni bilo zanj več rešitve. — V Dravi pod Glinjami je v utonil 11-letni Primkovi Rajmund iz Zdobeli. Bil je pogumen fant in čeprav ni znal dobro plavati, se je drznil v večjo globino, pa je v nekaj trenutkih izginil v valovih. Njegovega trupla še niso našli.

*Prijateljska zvestoba do zločinca. Policija je aretirala znanega beogradskega sportnika, zasebnega uradnika Nikolo Vušana, ki je svojemu prijatelju Petru Pušinu pomagal izvršiti roparski napad na profesorja višje pedagoške šole dr. Miloša Moskovljevića, da bi na ta način prišel do denarja in bi se lahko odpravil k svojim staršem v Valjevo. Pušin je Vušanu potolžil, da je brez fika in da bi se rad odpravil domov, ter ga povprašal, ali ve za koga, ki bi se ga izplačalo napasti in oropati. Vušan mu je odvrnil, da ne ve za nikogar, a ko sta malo pozneje šla po ulici in je Vušan spoštljivo pozdravil prof. dr. Moskovljevića, s katerim se že dolgo pozna, pa je Pušin vprašal, kdo je ta gospod. — Pa misliš, da ima denar? je dostavil. — Mišlim, da ga ima, je odvrnil Vušan, saj je profesor in ima svojo vilo. Od kraja se je Vušan branil sodelovati pri roparskem napadu, nazadnje pa je bil pripravljen, da prijatelju stori uslugo. V poznem večeru sta vdrila v profesorjevo vilo v Nebojšini ulici, a profesor, ki je precej močan človek, se je prebudit na ropot in se je napadalecma krepko postavil po robu. Pušin mu je z nekim trdim predmetom sicer zadal nekaj hudih ran, nazadnje pa sta morala pogniti praznih rok, ker je profesor na ves glas klical na pomoč. Naslednji dan je policija Vušana aretirala, Pušin pa je pobežnil.

*Oče s hčerko utonil, ko jo je hotel rešiti iz valov. V soboto popoldne se je pri Bistrenici v negotinskih okolici na Vardarju pripetila huda nesreča, ki je terjala življenje bivšega bistrenskega župana Uroša Antića in njegove sletne hčerke Jelice. Jelica se je s svojim 2 leti mlajšim bratom Aleksandrom in z drugimi otroki iz vasi kopala v plitvini kraj reke, njen oče pa je z 18letnim sinom Slobodanom delal na njeni na bregu. Aleksander je po nepravilnosti zabredel v globljo vodo in valovi reke, ki je na tem kraju precej deroča, so ga odnesli s seboj. Jelica je takoj pohitela, da brata reši, a grozila je nevarnost, da utoneta oba. Na vik in krik, ki so ga zagnali otroci, je prišel oče s starejšim sinom in oba sta kar obločena in vsa premojena skočila v Vardar. Slobodan je kmalu prišel do brata in z njim priplaval na breg, oče pa je zagrabil Jelico. A ko se je vračal, so ljudje, ki so se bili zbrali na

članek dr. Ivana Nevistića »Književnost na stranputici«, ki vsebuje nekatera točna opažanja, a tudi nekatera močno sporne in izrazito osebne sklepe. Med drugim ugotavlja, da je poročilo o pomenljivi knjigi dr. Viktorja Novaka »Dva antipoda« in članek Živojina Balužića »Francuska izmed dvajsete revolucije«. Med književnimi poročili so tudi nekatere ocene Toneta Potokarja o slovenskih književnih novetih.

Slovaško znanstveno društvo. V tretji številki v Bratislavi izhajajočega obzornika »Slovakische Rundschau« poroča Jan Priehradnik o novih poteh slovaškega znanstvenega dela. Pisec opisuje predvsem ustanovitve in ustroj Slovaškega znanstvenega društva, ki se je ustanovilo lanske leto v zvezi z univerzo v Bratislavi. To znanstveno društvo je predhodnik slovaške Akademije znanosti in umetnosti in je prav kakor akademija razdeljena na več razredov. Predsednik društva je univ. prof. inž. dr. Franc Valentin. Društvo je začelo izdajati svoje znanstveno glasilo »Acta Erudita Societatis Slovacae«, čigar prvi del »Linguistica Slovacae« je izšel pred nekaj dnevi. Je to obsejna knjiga na 400 straneh. Prinaša okrog 30 člankov in razprav slovaških in inozemskih znanstvenih delavcev. Pretežni del člankov je objavljen v tujih jezikih, in sicer v nemškem, francoskem, ruskem in madžarskem jeziku, vse slovaške razprave pa imajo ob koncu resumé v tujih jezikih. Med inozemskimi delavci tega zbornika se omenja tudi doc. ljubljanske univerze A. V. Isačenko. — V isti številki »Slovakische Rundschau« beremo kratko poročilo o slovaškem prevodu romana Pavla Sedmaka »Kaplan Martin Cedernac«. Pisec sklepa, da je Sedmakovo delo »knjiga globokega religioznega prepričanja in neustrašne ljubezni do naroda«.

Otroci desete ulice

KINO SLOGA, tel. 27-30.

Kot dopolnilo »S kajaki po brzicah« zanimiv kulturni film.
Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri

PESEM PARIZA

Slavni pevec TINO ROSSI v filmu DANES ZADNJKRAT!
Ostali igralci: Michele Alfa, Raymond Cordy, Conchita Montenegro.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
KINO UNION, tel. 22-21

bregu, z grozo opazili, da je otroka iznenada spustil in v trenutku sta oba izginila s površine. Takoj so drugi planili v vodo, a čez kakšni dve minuti so Antića mrtvega prinesli na breg, medtem ko je njegovo hčerko voda odnesla dalje. Ko je tako preznojen in nemiren skočil v vodo, je moža zadel kap.

Iz Ljubljane

u— Jugoslovanski Touring klub je zasedel. V soboto zvečer je bila v hotelu Metropolu plenarna seja Jugoslovanskega Touring kluba, ki jo je vodil prvi podpredsednik Anton Končan, zastopane pa so bile razen ljubljanske še beogradska, novosadska, leskovska in mariborska podružnica. Glavni tajnik Radoslav Tatalović — Tomić je podal izčrpan poročilo o delovanju eksekutivne upravnega odbora v letošnjem prvem polletju. Vprašanje reorganizacije kluba je bilo na zadnjem običnem zboru rešeno preveč splošno in brez uspeha je ostala tudi posebna konferenca v decembru. Hudo je klub prizadet v gnotnem pogledu, ker je ostal brez rednih dohodkov, prošnje za subvencije na odločujoči mesta pa so ostale zaman. Po okupaciji Belgije je izgubil zvezo z Mednarodnim Touring klubom, ki je baje prenesel svoj sedež v Anglijo. Vse kaže, da bo ta važna organizacija v novih evropskih razmerah izgubila svoj svetovni značaj, kar bo usodnega pomena tudi za naš turizem. V nedeljo jutraj so se udeleženci odpravili na Bled, kjer se je seja nadaljevala v Jeklerjevem hotelu. V zvezi z novo ureditvijo države se je klub preimenoval v Touring klub kraljevine Jugoslavije in sprejeti so bili predlogi zagrebške podružnice za izvedbo nove organizacije. Popoldne so gostje napravili izlet na Pokljuko.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

u— Vodstvo po razstavi načrtov za Dom onemoglih na Bokalcah bo imel v Jakopičevem paviljonu danes ob 17.30 inž. arh. France Tomažič.

Primarij dr. Henrik Heferle, specialista za notranje bolezni, Gledališka ul. 14, tel. št. 28-59 zopred redno ordinira od 2.—4. ure pop. — Zdravljenje z ultrakratkimi valovi.

u— JNAD Jugoslavija. V sredo ob 20. bo v društveni posvetovalnici seja počitniškega odbora. Vabljeni tudi ostali odborniki. Tajnik I.

Pri pojavih zastrupljenja, povzročenih po pokvarjenih jestvinah je pravočasno uporabljena naravna Franz-Josef-ova grenčica dobro sredstvo.
Reg. S. br. 15.484/35.

u— Parno in kadno kopališče v hotelu »Sloga«, ostane zaradi snaznja od 22. t. m. do 2. avgusta zaprto. Pedikura se vrši brez presledka. —

Vprašanje preskrbe s koruzo v štajerskih vinarskih okoliših

Vinorodni okoliši, kakor Haloze in pa ormoško-ljutomerski vinarski okoliši, pridelajo žita in koruze le toliko, da zadostuje prebivalcem za štiri do pet mesecev. Ves ostali čas v letu pa kupujejo moko za kruh in kuho. Zelo skromni so ti prebivalci od nekdanj in se zadovoljujejo pretežno s koruznimi mleviskimi izdelki. Kupujejo koruzo in jo dajejo mleti na vodnih mlinih, pa to sami doma meljejo v ročnih mlinih, tako zvanih žrnjajah. Zlasti v Halozah delajo tako.

Ko je izšla uredba o maksimalni ceni koruze, je naenkrat koruza izginila s trga. Res je bila cena zelo visoka, toda uredba je prišla najmanj dva do tri mesece prepozno. Zalozge res niso več velike in imetniki blaga več ne ponujajo koruze, posebno ker so tudi sodbe o novi letini bolj pesimistične.

V koleniji Društva »Skrb za mladino«

Boštjan ob Savi, 22. julija
Društvo »Skrb za mladino«, ki se je pred 15 leti v Ljubljani ustanovilo iz prostovoljnih članov, se peča že od svojega obstoja s tem, da skrbi za ubožno decu, za sirote brez staršev, za zapuščene nezakonske otroke, za telesno šibko in defektne deca in za tako, ki ji starši ne morejo dati dovoljne vzgoje in oskrbe. Po svojih skromnih močeh, ki jih črpa izključno le od podpor svojih dobrotnikov, lajša studij nadarjenim dijakom in učencem ter posreduje pri podjetnikih, da dobe brezposelni družinski očeti zaposlitev.

Ze pred 15 leti si je društvo zastavilo mod svoje smotre tudi vsakoletna počitniška letovanja ubožnih varovancev, kar mu je doslej s pomočjo darov dobrotnikov tudi vsako leto uspelo na veliko veselje ubožnih otročičev, ki jih je bilo kar ganljivo gledati, kako so uživali doslej neznani počitniški raj.

Letos se je utaborila zdravja in okrepčila potrebna ljubljanska deca v Savi ob Boštjanju. Njih počitniški general društveni tajnik g. Franc Tumpelj, katerega podpirata pri njegovem poslu šestdesetletni g. Marjan in g. Lojzka Ropčeva, jih nadzoruje in preprečuje večje in manjše nezgode. Tako je Ljubljana po svoji deci prinesla v mirni Boštjan živahen življenj, ki najzgovorneje dokazuje, da se mladi letoviščari dobro počutijo v gostoljubni vasi, kjer jim je starosta boštjanskega Sokola br. Dremelj Lojze dal brezplačno na razpolago društveno telovadišče za igranje. Potok Mirna nudi najlepšo priliko za kopanje, lepe izletne točke pa vabijo ob blizu in daleč na pohode, brez katerih si mladi letoviščarji ne morejo več predstavljati počitniškega programa. V gozdu so borovnice, jagode in različni cvetke, kar vse je našim mestnim otrokom v veliko ve-

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, telefon 41-79

Borba zdravnika za dobrobit

ZDRAVNIK IZ STRASTI

V glavnih vlogah: Karin Hardt, Hans Söhner, Albert Schönhals.
Predstave: danes ob pol 9. uri in jutri ob pol 9. uri.

Prihodnji spored: v soboto (27. VII.)
V LEVIH KREPLJIH

u— Pošem nož. Hudo je, kadar objestnim fantom zavre kri. Od zaviranih rokavov in stisnjenih pesti pa do odprtega noža je prenekaterkrat prav majhen korak. V Spodnjih Gmeljnih so se v neki gostilni v nedeljo zvečer sporekli fantje. Padale so težke, izvalne besede križem krašem, toda do pretepa ni prišlo. Fantje so se na videz mirno razšli. V ponedeljek jutraj pa je eden izmed omenjenih fantov, 21letni Janez Sever, stanujoč v Gmeljnih, šel v

ZOBOZDRAVNIK
DR. JOŽE RANT
ne ordinira do 10. avgusta
Neboščinik
Telefon 33-93

Ljubljano v službo v tovarno »Saturnus«. Nenadoma pa sta ga na cesti dohitela dva fanta iz družbe prejšnjega večera ter se zapletla z njim v prepir. Beseda je dala besedo in nenadoma je eden izmed njih potegnil nož in zabodel Severja v levo stran prsi, da se pri priti nezavesten zgrudil na tla. Napadalec je pobežnil, nezavestnega in okrvavljenega Severja pa so spravili v bližnjo hišo, nkar ga je neki posestnik naložil na voz in odpeljal v bolnišnico. Sever ima možno poškodovana pluća in je njegova poškodba smrtonosna.

ZOBOZDRAVNIK
DR. JOS. TAVČAR
ne ordinira od 1. VIII. — 15. IX.
Neboščinik
Telefon 33-93

Bodočnost Visle

Doslej neobzrte poljske reke bodo spremenili v urejen sistem. Visla pa bo postala povodna pot za veliko plovo. Po načrtih, ki jih je izdelala uprava za vodno gospodarstvo generalnega gubernementa, predvideva izgraditev Visle, izgraditev Buga, da se ustvari zveza med Dnjeprom in Vislo, zgraditev plovnice proge med Brestom in Deblinom, da se bodo silezi industrijski okraj preko Visle priključili na rusko vodno omrežje, in končno zgraditev cele vrste dolinskih zapov.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Vprašanje preskrbe s koruzo v štajerskih vinarskih okoliših

Naenkrat manjka zdaj v teh krajih koruze in koruzne moke. Kolikor se koruza moka dobi, je po 2.75 do 3 din povprečno zrneta, to se pravi z otrobi.

Pri kmetih v Hrvatskem Zagorju in Medmuriu se dobi danes koruza v omejenih množinah po 95 din drvenka za 50 l (40 kg) ali pa po 2.25 do 2.30 din kg, medtem ko se je pred uredbno legalno kupovala po din 2.40 do 2.45 din kg. Stroški nelegalnega nakupa na so mnogo večji, ker danes kmet koruze nikamor ne pelje, med tem ko jo je prej vozil na trg v Čakovec ali Varaždin.

Koruza je zelo važen predmet prehrane in bi se tukaj eksperimenti ne smeli delati. Ali odločna izvedba uredb ali pa ukinjenje uredb, in to kmalu, ker brez koruze v teh krajih prehrana ni mogoča.

solje. Sveži zrak, kopanje in gibanje v lepi poletni naravi pa je staroznano najboljšo zdravilo za pospeševanje teka, ki ga z obilno in okusno hrano teši ga. Dobovškova.

Veselo zabave je vedno dovolj in čeprav so kolonisti še zelo mladi, znajo po večini že dokaj dobro plavati.

Kratkočasja ob deževnih dneh pa se vrše v nedozidanem sokolskem domu, ki ga jim je Sokol brezplačno naklonil. Prav v teh dneh se je pokazalo, kako nujna je dograditev tega lepega sokolskega doma, ki bi za primer evakuacije mestne dece izvrstno služil za zavetišče našim otrokom. Stroški dograditve bi stali komaj okrog 30.000 din in Jugoslovanska unija za zaščito dece bi s tem, da bi se zavzela za to prepotrebno delo, izpolnila enega izmed svojih glavnih smotrov, ker bi s tem naši deci, ki ji posveča svojo glavno skrb, za primer vojne vihere preskrbela varno streho.

Svevda bo letovanje našim mladim kolonistom prekmalu minilo. Vsi bi radi do početka šole ostali v prijaznem Boštjanju, a tega jim društvo, žal, ne more nakloniti, ker so njegova sredstva premajhna.

Mladi kolonisti se na tem mestu iz srca zahvaljujejo vsem, ki so jim dali te lepe počitniške dni, tako prebivalstvu Boštjanja, ki jim je s svojim županom g. Dobovškom Francem vred naklonilo toliko prisrčne gostoljubnosti, predvsem pa Društvu »Skrb za mladino« samemu, njegovemu predsedniku g. Urbanu Miroslavu, podpredsedniku g. Ivanu Lozeju in vsem društvenim funkcionarjem in dobrotnikom, ki so jim s svojimi velikodušnimi darovi omogočili preživeti tako prijeten oddih v prijaznem Boštjanju, kamor si želijo vsi priti tudi še prihodnje leto.

Društvu »Skrb za mladino« bo dala javnost s tem, da ga izdatno podpre, najlepše priznanje za njegovo plemenito delo.

Iz Celja

e— Legija koroskih borov, krajevna organizacija v Celju, obvešča članstvo, da bo 4. avgusta ob 9. dopoldne na vojaškem okrožju v Celju prisega prič članov. Vsak član mora imeti zapisnega dveh prič, če hoče dobiti spominsko kolajno na rdečem traku. Zato vabimo k prisegi vse člane, ki prisega dveh prič se nimajo, četudi so svoj čas razne prepise dokumentov že priložili prijavi za spominsko kolajno. Člani naj drug drugega o tem obvesti.

e— Uradovanje v pisarni vseh celjskih obrtniških združenj se je prilagodilo uradovanju državnih uradov z uradnimi urami od 8.—14. Opozarjamo obrtništvo na to spremembo.

e— Brezposelnost. Pri celjski borzi dela je bilo 20. t. m. v evidenci 251 brezposelnih (134 moških in 117 žensk) nasproti 239 (177 moških in 62 žensk) dne 10. t. m. Delo dobij 5 čevljarjih pomočnikov, 4 poljski delavci, 2 hlapci, po 1 krojaški, mižarski, mlinarski in pekovski pomočnik, po 10 kuharic in kmetičkih deklet 3 služkinje, 2 natakarici in 1 sobarica.

e— Javna mestna knjižnica z današnjim dnem sprejmo redno posluje.

e— Umrila je v nedeljo na Bregu 14 pri Celju 65-letna žena železniškega upokojenca Marija Rajškova.

e— Iz vlaka je padel. Ko se je 32-letni Nikola Savič iz Vladojevića pri Donjem Vakufu peljal v soboto popoldne z vlakom na vojaške vaje v Maribor, je padel v Stora pri Celju iz vagona in se močno poškodoval po glavi. Savič se zdravi v celjski bolnišnici.

e— Žaga ga je usmrtila. V četrtek je žaga udarila 48-letnega žagarja Antona Capla z Lačne gore pri Oplotnici s tako silo v trebuh, da mu je prizadela smrtonosno varno poškodbo. Capla so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je v nedeljo zjutraj izdihnil.

e— Vrančič prisad se je pojavil pri živini na Ločici pri Polzeli. Pristojno oblastvo je ukrenilo potrebno, da se ta nevarna bolezen omeji in zatire.

e— Žrtve prometne nesreče. Ko se je 60-letna kočarjeva žena Marija Praprotnikova z Gomiljskega peljala v nedeljo z avtomobilom, je zadel avtomobil v drevo. Pri karambolu se je Praprotnikova hudo poškodovala po glavi in rokah. Oddali so jo v celjsko bolnišnico.

e— Dve hudi nesreči. Ko se je Karolina Apihova, uradnica Pošte hranilnice v Ljubljani, ki je bila v Laškem na dopustu, peljala v nedeljo s kolesom iz Laškega na Rečico, je padla s kolesa in se močno poškodovala po obrazu, rokah, nogah in desnem ramenu. Na Lopati pri Celju je v soboto okrog 15. mlatlina zgrabila 58-letnega posestnika Ivana Kranjca za desno in mu odrezala tri prste. Oba ponesrečena se zdravita v celjski bolnišnici.

e— Nesreča na travniku. V petek je padla 57letna posestnica žena Ana Grobljeva od Sv. Miklavža pri Sv. Juriju ob Taboru na travniku tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo nad gležnjem. Ponesrečenko so prepeljali v celjsko bolnico.

Iz Maribora

e— Davčna uprava za mesto Maribor razglasi: Dne 15. avgusta poteka skrajni rok za plačilo v III. četrtletju v plačilo dospelih: zgradbine, pridobitine, pavalnega davka na poslovi promet in luksuz, družbenega davka in I. polletni obrok zemljarine. Davčni zavezanci se pozivajo, da poravnajo svoje davčne obveznosti do 15. avgusta, sicer se bo po preteku tega roka uvedlo izvrševalno postopanje, odnosno prisilna izterjava, ter zaračunali eksekucijski stroški in zamudne obresti.

e— Planinski tabor v Koči pod Kopo bo v nedeljo 28. t. m. Mariborski in okoliški planinci bodo v velikem številu pohiteli k slavnosti.

e— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Albanczeva lekarna pri sv. Antonu na Frankopanovi 18, telefon 27—01, in Koničova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, telefon 21—79.

e— Poslopje II. državne realne gimnazije so začeli graditi. Kakor znano je mesto občina mariborska odstopila primerno zemljišče med Zolgerjevo in Stritarjevo ulico za gradnjo poslopja, v katerem bo imela svoje prostore II. realna gimnazija. Ljubljanska stavbna tvrdila Gabrijelič je zdaj začela delo in je upati, da bo modern in impozantna stavba še pred nastopom zime pod streho. Stavba, ki se gradi na stroške banovine, bo najbrž jeseni leta 1941. izročena svojemu namenu.

e— Meljski hrib se kusi. Zaradi silnih nalivov v zadnjih dneh se je na Meljskem hribu spet zrahljalo kamenje, ki je v nedeljo popoldne ob priliki neurja, ki je divjalo nad Mariborom, zgrmelo na šentpetrsko cesto ter na treh krajih zasulo, tako da je bil vozovni promet na omenjeni cesti ustavljen. Zaradi tega so morali avtomobili in vozovi napravljati velik ovinek preko Sv. Marije ob Pesnici.

e— Pred očmi svoje matere v smrt. 28-letni Avgust Dretnik iz Guštanja je že dalje časa bolehal za neozdravljivo boleznijo. Večkrat je tožil, da bolečin ne more več prenašati. Njegova mati ga je vedno tolažila, da bo še ozdravel. V trenutku, ko so Dretnika bolečine le preveč mučile, je zgrabil za samokres in si pred očmi svoje matere na domačem dvorišču pogoltnil kroglo v srce. Dretnik je bil pri priči mrtve.

e— Razburljiv dogodek se je pripetil v noči na nedeljo na Glavnem trgu. Službojoči stražnik je aretirал neko 21-letno Frido V. s Tezna, ki je bila za dobo treh let izgnana iz mariborskega mestnega okoliša. Toda Frida se je aretaciji protivila in se vrgla na tla. Stražniki so jo z veliko težavo spravili v policijske zapore. Incident so opazovali številni pasantje s pikrimi opazkami in sta se formirali dve skupini. Ena je odobraval postopanje policije, druga pa ne. Naposled sta si obe skupini skopili v lase Padale so bunke na levo in desno, naposled pa je neki izvožek vrgel 27-letnega ključavničarja Franceta K. v izloženno okno Purgarjeve gostilne. Okno se je pri tem razbilo in znaša škodo preko 1000 din. K sreči pri tem ni bil nihče resno poškodovan. Red je napravila policija, ki je vse udeležence pretepa ovadila sodišču.

e— Pod vplivom alkohola so se pripetili v nedeljo v mariborskih in okoliških gostilnah številni incidenti, tako da je imela policija polne roke dela. Posledice incidentov se zaračunajo v polic. kroniki, ki je vsa polna ovadencev, ki so grešili zoper javni red in mir.

e— Krvav napad. Ko se je 27-letni delavec Josip Vužen iz Dornave vračal ponoči proti domu, ga je na cesti iz zasede napadel neznanec ter ga z nožem zabodel v hrbet, da je Vužen obležal v krvi. Mimoidoči so hudo poškodovanega Vužena prepeljali v bolnišnico. Za napadalcem poizvedujejo oроžniki. — Drug obžalovanja vreden napad se je pripetil v Vičanih, kjer je bil v neki tamošnji gostilni fantovski pretep. 48-letna Terezija Stuhčeva je hotela braniti svojega brata, pa je pri tem slabo nalezla. Fantje so z noži v rokah navaliли na

Stuhčovo, ki je obležala s številnimi vboji po vsem telesu. Hudo ranjeno Stuhčovo so prepeljali v bolnišnico, podivjani fantje pa se bodo morali zagovarjati pred sodniki.

e— Strela je udarila v drog za zastavo. Ob priliki nedeljske nrvihte je strela udarila v zastavi drog na kopalšču RK v Studencih. Kopalci, ki so bili v bližini so se silno prestrašili, hujše nesreče pa k sreči ni bilo. V mestnem parku pa je strela udarila v neki topol v bližini ribnika in ga oklestila.

Gospodarstvo

Stalno nazadovanje cen na svetovnem trgu

Ob pričetku sedanje vojne je v svetovni trgovini s surovinami prevladovalo mišljenje, da bo vojna prinesla veliko konjunkturo in izredno visoke cene ter lepe zaslužke. V resnici so cene v prvih šestih mesecih vojne precej narasle. V zadnjih mesecih pa smo zabeležili počasno, toda stalno nazadovanje cen. Slaba osnovna tendenca, ki se je opazila že v maju in v začetku junija, se je po razširjenju vojne na Sredozemlje in po sklenitvi premirja med Nemčijo in Francijo ter Italijo in Francijo še poostri-la. Na številnih svetovnih tržiščih je povpraševanje padlo na minimum, kar je očito v zvezi z okolnostjo, da je prodaja blaga v države evropske celine praktično onemogočena. Na mnogih tržiščih vpliva jo na cene tudi izgledi za novo letino, kar velja zlasti za žito.

Na borzi v Chicagu je cena pšenice v zadnjih mesecih nazadovala za več nego eno tretjino. V začetku maja je pšenica dosegla v Chicagu tečaj 106.25, od tedaj pa je tečaj popustil že na 73. V enakem razmerju je v Chicagu nazadovala cena rži. Koruza notira danes v Buenos Airesu manj nego pred vojno, namreč le 4.35 nasproti 6.00 sredi junija lanskega leta. Tudi cena sladkorja je na svetovnem trgu padla pod lansko višino. Sredi lanskega junija je notiral sladkor v New Yorku 121.50, sredi

letošnjega junija pa le 114.50 in sredi junija komaj 98.50. Kava notira v New Yorku nižje nego v zadnjih dveh letih. Tečaj je znašal v New Yorku sredi junija 1938 4.25, lani v juliju 4.06, letos pa 3.90. Še prilično se drže cene oljnatemu semenju, ki se v zadnjih mesecih niso bistveno spremenile. Masti, ki je lani sredi junija notirala v Chicagu 5.50, se je v zadnjih mesecih sicer v ceni dvignila preko 6.00, sedaj pa je popustila na 5.70.

Slaba tendenca vlada tudi na svobodnem tržišču tekstilnih surovin. Lani je bombaž notiral v New Yorku sredi junija 9.80, spomladi se je cena dvignila skoraj na 11, sedaj pa notira bombaž le še 9.70.

Od ostalih surovin je zadnji teden le v manjšem obsegu popustila cena kavčukov in kositr. Nekoliko je popustila tudi cena bakru, ki notira sedaj v New Yorku 10.87 nasproti 10.25 sredi lanskega junija.

To nazadovanje cen na svetovnem trgu pa je žal brez vpliva na naš trg, ker se je naš promet s prekomorskimi državami ustavil ali pa se blago spriči naraslih stroškov prevoza in ogromnega povečanja zavarovalnih premij (zaradi vojnega rizika) preden pride do nas podraži se v večjem obsegu, nego se je v prekomorskih državah pocenilo.

Bor in Trepča

Po najnovejših vesteh, ki prihajajo iz Berlina se neka nemška finančna skupina pogaja zaradi prevzema večjega paketa delnic francoske družbe borskih rudnikov (Mines de Bor). Nemci se pogajajo s pariško finančno skupino Mirabaud (Société Mirabaud, Puerari et Cie), ki je leta 1904 ustanovila družbo Mines de Bor zaradi izkoriščanja borskega rudnika.

Zanimivo so tudi informacije iz Beograda, ki pravijo, da so na merodajnih mestih napravili korake za očiuvanje interesov naše države pri nekaterih rudarskih podjetjih, kjer je investiran pretežno angleški kapital. Ta podjetja naj bi prišla v druge roke. Prvotni načrt, ki je predvideval likvidacijo teh podjetij, pa je sedaj opuščen, ker obstajajo izgledi za nacionalizacijo teh podjetij. Pri tem gre za podjetja Trepča Mines in Zletovo Mines.

Pomanjkanje koruze

V zadnjih tednih se tudi v Sloveniji opazja vedno večje pomanjkanje koruze, zlasti v mariborskem oklišu in v rudarskih revirjih. Tudi drugod v državi ni bolje in se pomanjkanje najbolj občuti v onih predelih naše države, kjer se koroza v veliki meri troši za človeško prehrano. Blaga ni mogoče dobiti, ker so zaloge zaradi slabe lanske letine izčrpane, deloma pa je pomanjkanje tudi posledica maksimiranja cene. Imetniki koroze v Hrvatski in Vojvodini ne morejo prodajati preostalih količin po predpisanih maksimalnih cenah in blago raje drže doma. Prizad, ki je z urebom o maksimiranju cene in odkupu pšenice in koroze dobil pravico prisilnega odkupa prijavljenih količin, doslej naših mlinskih in trgovskih podjetij ni oskrbel s potrebnimi količinami. Združenje trgovcev v Mariboru se je v tej zadevi že obrnilo na pristojna mesta.

Kakor smo poročali, je generalni ravnatelj Prizada dr. Toth skupaj z ravnateljem Jevremovićem odstopal v Sofijo zaradi uvoza bolgarske koruze. Iz Bolgarije smo, kakor znano, že prejšnji mesec uvozili 3000 ton koruze sedaj pa gre za količino 5000 ton ali celo 10.000 ton. Za nakup te količine je Narodna banka odobrila potrebne devize. Za uvoz prihaja v poštev le Bolgarija, ker je Rumunija prepovedala vsak izvoz do nove letine. Če v Bolgariji ne bi mogli dobiti potrebnih količin koruze, nam po informacijah beogradske »Politike« ne boprestalo nič drugega, kakor da se v produkcijskih pokrajinah izvrši prisilna rekvizicija obstoječih presežkov koruze.

Plačilni promet z Grčijo

Glede na sklenitev novega trgovinskega in plačilnega sporazuma z Grčijo, ki je stopil v veljavo 20. t. m. je devizna direkcija Narodne banke izdala navodila za plačilni promet z Grčijo. Po novem sporazumu nam plačajo grški uvozniki za izvoženo blago 35% v svobodnih devizah preko Narodne banke, 65% pa v kompenzacijskih bonih, glasečih se na drahne. Izjema velja za izvoz žita (pšenice, koruze, ovsa in ječmena), ki ga plačajo Grki v celoti v svobodnih devizah.

Zaradi vnovčenja izvoznih terjatev bodo naši izvozniki dostavljali Grški banki v Solunu fakture, glaseče se na dinarje ali drahne, tovarni listi o konnosment in potrdilo o izvoru blaga. Pri izvozu iz ene v drugo državo mora biti prevoz plačan do grško-jugoslovske meje ali pa do pomorske luke izvozne države. Grška banka v Solunu bo izplačala vrednost faktur brez odbitka deviz za pomorske prevozne stroške, ki gredo na breme zainteresiranega uvoznika.

Kompenzacijski boni na drahne se lahko uporabljajo za plačilo uvoza grškega blaga, za nakupe, ki jih jugoslovske ladje vršijo v grških lukah, nadalje za stroške jugoslovskega potnikov in turistov, ki potujejo v Grčijo, in sicer do 500 drahem dnevno na osebo, pri čemer lahko dobe v Solunu 2500 drahem, v Atenah pa 6000 drahem (ti zneski se lahko v izjemnih primerih povečajo do 1000 drahem dnevno na osebo do skupnega zneska 30.000 drahem, in sicer po uvidenosti Grške banke); končno se kompenzacijski boni lahko uporabijo za stroške jugoslovskega dijakov v Grčiji (do 6000 drahem mesečno).

Kompenzacijski boni, glaseči se na drahne, ki so bili izdani pred uveljavitvenjem tega sporazuma (pred 20. julijem t. l.), se lahko uporabijo za iste svrhe in na isti na-

čin kakor boni, ki bodo izdani po tem datumu. Glede plačila blaga, ki je bilo iz Jugoslavije izvoženo v Grčijo do vključno 20. julija, se bodo uporabljali predpisi, ki so veljali za izvoz v Grčijo v trenutku, ko je bilo blago pri izvozu carinsko ekspedirano, kar morajo pooblaščenca denarni zavodi o priliki opravičevanja overjen upoštevati.

Pri obeh novčaničnih bankah se odpre račun za finančne transfere, preko katere se bodo vršila neblagovna plačila, razen onih, za katere je predviden način plačila v kompenzacijskih bonih. Preko tega transfernega računa bodo izvršena tudi ona plačila, ki so šla doslej preko računov A in B, ki sedaj ne obstojata več. Za vsa takpla plačila pa je potrebno predhodno dovoljenje Narodne banke.

Vreče bomo izdelovali iz konoplje

Že od pomladi lanskega leta se bori naša industrija jute zaradi pomanjkanja surovine z velikimi težavami. Pred dobrim letom so bile uvedene omejitve uvoza surovin iz deviznih držav, kar je zadelo našo industrijo jute, ki je dobivala uvozna dovoljenja le v omejenem obsegu. Tako smo imeli minimalne zaloge jute v trenutku, ko je v Evropi izbruhnila vojna. Jute je v vojni postala ena najvažnejših vojnih surovin. Že pred pričetkom vojne sta Anglija in Francija kupili ogromne količine jute za izdelovanje vreč za pesek. Vse to je povzročilo, da se je cena jute ogromno dvignila. Po razširjenju vojne na Sredozemsko morje je postal uvoz jute iz Indije docela onemogočen, oziroma se je popolnoma ustavil. Jutaste vreče za moko v velikosti 56 x 140 cm in v teži pol kilograma so že pred tedni dosegle ceno 18 do 19 din, sedaj pa jih skoro ni več dobiti. Zato moramo razmišljati o tem, da se za izdelovanje vreč poslužimo nadomestne surovine, to je konoplje. Cena konoplje je sicer v teku vojne ogromno narasla, vendar imamo konoplje doma dovolj na razpolago in jo celo v velikih količinah izvažamo. Po vesteh iz Novega Sada so pričele tvornice jute že izdelovati vreče iz konoplje preje. Te vreče bodo sicer drage, toda strokovnjaki zatrjujejo, da bodo bolj trpežne kakor jutaste vreče.

Gospodarske vesti

== Nove proračunske dvanajstine. Ob koncu marca je vlada izdala uredb o proračunskih dvanajstinah za mesec april, maj, junij in julij z naknadnimi izrednimi krediti. Te dvanajstine bodo z 31. julijem potekle. Zato je pričakovati, da bo izdana v prihodnjih dneh nova uredba o proračunskih dvanajstinah, in sicer za preostalih 8 mesecev do konca proračunskega leta 1940/41. Verjetno je, da bodo odobreni še nekateri naknadni izredni krediti, vendar ni računati s tem, da bi nove proračunske dvanajstine prinesle občutnejše povečanje državnih izdatkov. Tudi zatrjujejo v Beogradu, da ne bodo o priliki novih proračunskih dvanajstini uvedene kakšne nove davjate, ker so sedanji državni dohodki zadostni za predvidene redne državne izdatke.

== Italijanski pogoji za oprostitev blaga v tranzitnih lukah. Ponovno smo že poročali o prizadevanjih za oprostitev blaga naših uvoznikov, ki leži tranzitno v italijanskih lukah in carinskih skladiščih in je blokirano. Italijanska vlada je odločila, omogočiti naši državi oprostitev našim uvoznikom, da pridejo do tega blaga, in sicer po naslednjih pogojih: 1) Vse ono blago jugoslovskega uvoznikov v italijanskih lukah in svobodnih carinskih skladiščih, ki izvira iz nevojnočih se držav, se lahko takoj dvigne in prepelje v Jugoslavijo; 2) Blago, ki je namenjeno za Jugoslavijo, pa je frankirano na italijanskega trgovca in izvira iz ene od vojujočih se držav, se lahko oprosti, ako dotični italijanski trgovec dokaže, da je to blago dejansko namenjeno Jugoslaviji oziroma jugoslovskega uvoznika; 3) Blago, ki je frankirano na jugoslovskega trgovca in izvira iz ene od vojujočih se držav, pa leži v Italiji, se lahko osvobodijo, če jugoslovski trgovec dokaže, da je to blago v resnici namenjeno Jugoslaviji. V tem primeru mora naš trgovec oziroma uvoznik, takoj nasloviti prošnjo na naslov: Ministero per gli scambi e valute — Direzione generale per gli servizi ed esportazioni, Roma.

== Obračunski tečaj poljskega zlota in nizozemskega goldinarja. Med obračunskim institutom v Krakovu in Narodno banko za Češko in Moravsko je bil nedavno sklenjen sporazum glede plačilnega prometa na klirinški podlagi. Klirinški račun se vodi pri obračunskem institutu v Krakovu v zlotih, pri Narodni banki v Pragi pa v kronah in velja za blagovna in finančna plačila. Do nadaljnjega je določen obračunski tečaj 1 zlot = 5 Kč, kar ustreza obračunskemu tečaju zlota in kro-ne nasproti marki (1 marka = 2 zloti od-nosno 1 marka = 10 kron). — Nedavno je Nizozemska banka v smislu novih deviznih predpisov pričela objavljati devizne tečaje za nekatere devize, in sicer najprej za Berlin, Stockholm in New York. Ti tečaji so isti, kakor so bili 9. maja, ko so bili zadnjikrat objavljeni. Sedaj poroča DNB iz Haaga, da je državni komisar do-ločil tudi obračunski tečaj za državne kre-ditne bankovce (Reichskreditkassenschei-ne), to je za bankovce, ki se glasijo na marke in jih izdaja Nemčija v zasedenih državah. Tečaj je določen v relaciji 1 ho-landski goldinar enako 1.33 marke (do-slej 1.50 marke).

== Dobave. Komanda pomorskega arzu-ba v Titvu sprejema do 24. julija ponu-bde za dobavo terpentinskega olja, žveple-ne kisline, stearina, železne pločevine, trde gume, bron, ogledal za reflektorje ter raznih metel in metlic iz slame. 24. julija bo licitacija za dobavo vrvarskega blaga. 25. julija za dobavo ventilatorja, kotnega železa, pocinkane pločevine. 29. julija za dobavo brodskega zvonce in kablja. 30. ju-lija za dobavo zakovic iz plavjenega jekla, steklenih plošč za brodska okna, denaturir-anega alkohola za gorivo, smole, karbo-lineja, vijakov za les, žčnikov, steklenega papirja, sive barve, raznega železa, zaka-ovic ter pocinkane pločevine. 5. avgusta za dobavo jeklenih vrvi, naprave za sušenje zraka in za dobavo linojele. 10. avgusta bo ustmena licitacija za prodajo raznih krp starih in novih, platna, afrik. strave, odpadkov od usnja, gume i. dr. 16. avgusta pa bo ofertna licitacija za dobavo raznega slikarskega materiala.

== Licitacije. Dne 29. julija bo pri okrož-nem uradu za zavarovanje delavcev v Nišu ofertna licitacija za dobavo mižarskih del na novi zgradbi sanatorija »Knez Pavle« v Nišu. Dne 24. in 25. julija bo pri vojno-sanitetnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo raznega materiala za zobozdrav-nike in 14. avgusta za dobavo karbida, karbidskih svetilk, signalnih svetilk in dr. 12. avgusta za dobavo hidrofilne gaze, 13. avgusta za dobavo beljenega bombaža in 14. avgusta za dobavo večje množine plat-na. Dne 31. julija bo pri štabu dravske divizijske oblasti licitacija za dobavo ovsa, ječmena, koruze, sena in slame. Dne 29. julija bo pri upravi 1. oddelka vojnoteh-ničnega zavoda v Hanjrevu pri Skopju licitacija za dobavo vijakov, okovja, žice, smirkovega platna, azbesta i. dr. 9. av-gusta za dobavo bencinske mešanice, vazeli-na, grafitu, smole, petroleja, parafina, pa-rafinskega olja, raznih olj, mila za pranje, karbida in dr. Dne 29. julija bo pri upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo 6.000 kg gumirabike v zrnu. Dne 10. avgusta pa za dobavo večje množine papirja za markarico. Dne 30. julija bo pri ekonom. oddelku gen. direkcije drž. železnice v Beogradu ofertna licitacija za dobavo motovza in vrvice za zalivke.

== Licitacije. Dne 24. julija bo pri štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo polnil za akumulatorje in 26. julija za dobavo raznega zapiralnega ma-teriala. Dne 30. julija bo pri centralni di-rekciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo 2 kompletnih drsal-nih naprav na električni pogon. Fond za gradnjo stanovanjskih hiš direkcije drž. železnice v Ljubljani razpisuje za 30. ju-lij licitacijo za tekaška, zidarska, tesarska in krovška dela za zgradbo stanovanjske hiše v Murski Soboti (licitacija bo v Ljubljani v pisarni načelnika gradbenega oddelka direkcije drž. železnice).

== Dobave. Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 25. julija ponudbe za dobavo kavčuka, gume, gumijastih ob-ročkov, kaučukastih cevi ter cevi za plin in vodo, do 26. julija za dobavo jeklenih pocinkane vrvi, verig za sidra, svinca, be-tonskega železa, manesmanovih cevi, ba-krenih cevi, ventilov, ventilov za vodovod, konopnenih cevi, železne pločevine, plav-ljenega jekla, klobučevine v ploščah, sive barve in bakrenih cevi, do 27. julija za do-bavo raznega orožja (škarje, probijači, sved-ri) ter narezanih matic, do 29. julija za dobavo cilindričnih razvrtacev, raznih glo-dal, brusilnih kamnov in raznega orožja, do 31. julija za dobavo portalnega dvigala na električni pogon z vsem priborom in konstrukcijskim materialom, do 2. avgusta za dobavo jeklenih steklenic za zrak ter preciznih manometrov, do 6. avgusta za dobavo zaščitnih stekel, rokavice iz jelenje kože in azbesta, zaščitnih mask ter dokole-nih, do 9. avgusta za dobavo orožja in stro-jev za torpedni oddelek, do 12. avgusta za dobavo ebonita ter slude v ploščah, do 14. avgusta pa za dobavo raznega gumijastega materiala.

== Dobave. Direkcija drž. rudnika v Ka-knju sprejema do 29. julija ponudbe za do-bavo jeklenih rešet in orožja za zidarska dela in glodal za žlebe, do 5. avgusta za dobavo cevi za kompr. zrak, raznega pri-bora za okna in vrata, manesmanovih ce-vi in spiralnih svedrov, do 12. avgusta za dobavo kremen za bencinske svetilke, je-ka ter raznih pl. jeklene vrvi ter stroj-nih svetilk iz litega železa. Momariška iz-vidniška komanda v Šibeniku sprejema do 24. julija ponudbe za dobavo raznega pi-sarniškega papirja, gumiranega papirja, platna, žice, kartona ter trakov za šivanje knjig.

Borze

22. julija. Na jugoslovskega borzoh notirajo nem-ški klirinški čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Za grške bone je bilo v Zagrebu po-vpraševanje po 35. v Beogradu pa po 36. bolgarski klirinški čeki pa so se mudili v Beogradu po 92. Tečaji na svobodnem tr-gu se nadalje ravnaajo po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bilo za vojno škodo pri stalni tendenci povpraševanje po 440 v Beogradu pa je bil za-beležen tečaj 445 — 448. Da zaključka je prišlo le v 6% dalmatinskih agrarnih ob-veznicah po 70 (v Beogradu po 72).

DEVIZE

Ljubljana. Oficijalni tečaji: London 172.03 — 175.23, New York 4425 — 4485, Curih

1007.17 — 1017.17. Tečaji na svobodnem trgu: London 212.76 — 215.96, New York 5480 — 5520, Curih 1244.60 — 1254.60.

Curih. Beograd 10. Pariz — (bankovni 5.0250), London 17.00 (bankovni 13.05), New York 440 (bankovni 443), Milan 22.20, Ma-dríd 40, Berlin 176 (registarke 52), Stockholm 104.87, Budimpešta 5.50, Atene 3.00, Carigrad 3.50, Bukarešta 2.30.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 440 den. 4% agrarne 49.75 den. 4% se-verne agrarne 50 den. 6% begluške 75 den. 6% dalm. agrarne 70 — 70.50 (70.6% šumske 69 den. 7% invest 95.50 — 97.7% Seligman 100 den. 7% Blair 92 — 92.50, 8% Blair 97 den.; delnice: PAB 192 bl., Trboveljska 305 — 210. Gutmann 61 bl., Sečera-na Osijek 245 — 250. Osiječka lje-vaonica 165 den. Isis 32 den., Oceania 550 den., Jadranska 440 den.

Beograd. Vojna škoda 445 — 448. 4% agrarne 51.50 den. 6% begluške 78.25 — 78.75. 6% dalm. agrarne 72 — 72.50 (72.50. 6% šumske 70.75 — 71.50. 7% Blair 93.50 den., Narodna banka 7900 — 8000, PAB 195 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 22. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 73.375, za sept. 74. za dec. 75.125; koroza: za sept. 60.75, za dec. 56.25. + Novosadska blagovna borza (+ t. m.) Tendence nedoločene. Pšenica: baška, baranjska in banatska 78 kg, 2%, 242; sremska in slavonska 78 kg, 2%, 239 (v cenf pšenice je že vračunana marža 12 din za trgovino v smislu uredb o prisil-nem odkupu pšenice in koruze od 22. t. m.) Rž: baška in banatska 220 — 222.50. Ječmen: baški in sremski 212 — 215. Oves: baški, sremski in slavonski 238 — 240. Koroza: bela 192, rumena 182 (z vračunano maržo 12 din v smislu uredbel). Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 365 — 375; »2« 342.50 — 352.50; »5« 322.50 — 332.50; »6« 302.50 — 312.50; »7« 272.50 — 282.50; »8« 175 — 180. Otrubi: baški in sremski 162.50 — 165; banatski 160 — 162.50. Fižol: baški in sremski beli brez vreč 435 — 440.

Neverjeten primer zločinske zanikarnosti

Gornja Radsona, 22. julija. V Negovski vasi pri Gornji Radgoni imata majhno posestvo v precej zanemare-nem stanju zakonca Pravič Tomaž in Antonija. Razen tega na so ljudje govorili o skrajni zanikarnosti in nesnagi pri Pravičevih. Ta govorica je prišla naposled tu-di do ušes orožništva, ki se je začelo za zadevo zanimati.

Ko se je te dni orožniška patrulja ne-nadno pojavila na domu Pravičevih, je ugotovila, da so razmere še znatno hušje, kakor je vedel o njih povedati ljudski glas. Stanovanjska soba je podobna zane-marjenemu hlevu. O

Bolgari se uče od Nemcev

V Nemčiji se mudi trenutno večja skupina bolgarskih agrarcev, ki proučujejo v teoriji in praksi nemške moderne poljedelske stroje

Leteči lazareti

Aeroplani v samaritanski službi

Nemška vojna sanitetska služba uporablja v čedalje večji meri za prevažanje ranjenec letala tipa Ju 52, ki so se izkazala že v vojni v Gran Chacu, v španski državljanski vojni in med vojno na Poljskem.

V teh aparatih je prostora za osem ležečih, težko ranjenih oseb ali za dva in dvajset sedečih lažje ranjenih. Med vožnjo oskrbuje sanitetsko osebje ranjence. Letala so pobarvana belo in označena z rdečim križem.

Doslej so, kakor poročajo nemški listi, rešila letala že mnogim tisočim mož-dravje in življenje, med njimi kakšnim 1000 ranjenim. Vojake s strelji v trebuh so mogli n. pr. v najkrajšem času, ki je trajal največ štiri ure, prepeljati v kakšen lazar in zaledju k operaciji. Pogostoma je bilo mogoče vojakom s strelji v glavo le zavoljo hitrega prevoza in hitre operacije rešiti življenje. Za marsikatero ranjenca, ki se nikoli ni letel, je bil prvi polet obenem rešilni polet za njegovo življenje.

Tudi kralj se mora legitimirati

Londonski listi poročajo, da je kralj Jurij te dni ponoči obiskal neko tovarno strelišča. Spremljal ga je minister Morrison. V bližini tovarne je avto ustavila patrulja prostovoljne obrambne službe. Na vprašanje, kdo je v avtomobilu, je šofer odgovoril: »Njegovo veličanstvo kralj«. Poveljnik straže pa po vsej priliki ni verjel v začetnem besednem, kajti sam je odprl voz. Šele potem, ko se je prepričal, da je v vozu res kralj, je avtomobil lahko nadaljeval vožnjo.

Po 26 letih odkril grob svojega očeta

Neki Karl Lauterbacher iz Aša na Češkem je po 26 letih odkril grob svojega očeta, ki je l. 1914. padel v Franciji. Lauterbacher, ki svojega očeta nikoli ni poznal, je med težko topniško borbo z dvema drugima tovarišema slučajno prišel na samotno pokopališče, kjer počiva kakšnih 150 nemških vojakov iz svetovne vojne. Tu je nenadno odkril grob z očetovim imenom.

Zdravnik umrl od zdravnika

Žrtev svojega zdravniškega poklica je postal vodilni zdravnik kasselske bolnišnice dr. George Hesse. Pred nekoliko dnevi se je neki njegov tovariš pri operaciji okužil. Hesse ga je mogel rešiti s tem, da mu je amputiral en prst. Toda pri tej operaciji se je sam okužil z neznanjo rano. Čeprav je takoj ukrenil vse potrebno, je postalo njegovo stanje po nekoliko dneh slabše in se je slabšalo tako, da je končno umrl.

3 leta zaradi ljubezni z ujetnikom

Pred izrednim sodiščem v Kielu se je morala zagovarjati mlada žena iz Meldorf-a v Slezviku-Holštajnu, ker je imela razmerje z nekim poljskim vojnim ujetnikom. Šele pred kratkim se je poročila, toda med odsotnostjo svojega moža se je zaljubila v Poljaka, povabila ga je večkrat k sebi, mu dajala darove in mu pisala tudi pisma. Državni tožilec je zanj predlagal 2 in pol leta ječe, sodniki pa so šli celo preko tega predloga in so jo obsodili na tri leta prisilnega dela.

Obrambne naprave na Angleškem

Angleški vojni minister Anthony Eden na inspekciji »Churchillove obrambne črte«

Zaščitna ozemlja za arktično živalstvo

Danski raziskovalec Grenlandije in zoolog Alvin Pedersen predlaga, da bi se osnovalo zaščitno ozemlje za arktično živalstvo. Edino na ta način bi bilo mogoče ohraniti grenlandsko živalstvo, ki ga lovske odprave že hudo ogrožajo. Nekim vrstam živali preti že iztrebitev, posebno nekim pticam in sesalcem. Pedersen namuča s tem, da bodo lovske družbe, ki razpolagajo z državno koncesijo, pokazale umevanje, in predlaga, naj bi v nekem ozemlju severno otoka Shannona do severne meje Germanske dežele od obele do celinskega ledovja preprečevali vsak lov.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da se bivši abesinski cesar Haile Selassie nahaja v Sudanu;

da je šef francoske delegacije za premirje general Huntzinger došel v Vichy;

da so vsa tuja diplomatska predstavništva v Bruslju zamenjali konzulati dotičnih držav;

da je Finska na pritisk Sovjetske unije začela odvažati vojni material z Aaland-skih otokov;

da bo novi japonski min. predsednik knez Konoje japonsko zunanjo politiko še bolj približal Nemčiji;

da je Danska izstopila iz Društva narodov;

da se je papež obrnil na angleško in francosko vlado s prošnjo, naj njuni letalci ne bombardirajo Vatikana;

da predlaga londonski »Evening Standard«, naj poderejo v Londonu 100.000 kandelabrov, ki bodo dali 20.000 ton jekla za vojne namene;

da so v nekaterih provincah Rumunije odpušteni vsi državni uradniki židovske vere;

da je vodja belgijskih rekstiv Degrelle zopet prevzel vodstvo svoje stranke;

da je turška vlada prepovedala prodajanje čaja in kave v kavarnah, medtem ko je prodaja kave in čaja v trgovinah slej ko prej dovoljena;

da je z otvoritvijo bagdadske železnice med Iranom in Turčijo uresničena zveza med Evropo in Indijskim oceanom brez angleške kontrole;

da je sovjetska vlada podelila vojnemu tehniku Bekčarevu nagrado 50.000 rubljev in še posebno dodatno nagrado za iznajdbo nekega novega orožja, ki bo imelo v bodoči vojni odločilno vlogo;

da je bil nemški boksač Maks Schmeling dodeljen padalcem,

da je ameriško vojno ministrstvo osnovalo prvi oddelček padalcev ki šteje trenutno 2 oficirja in 48 mož,

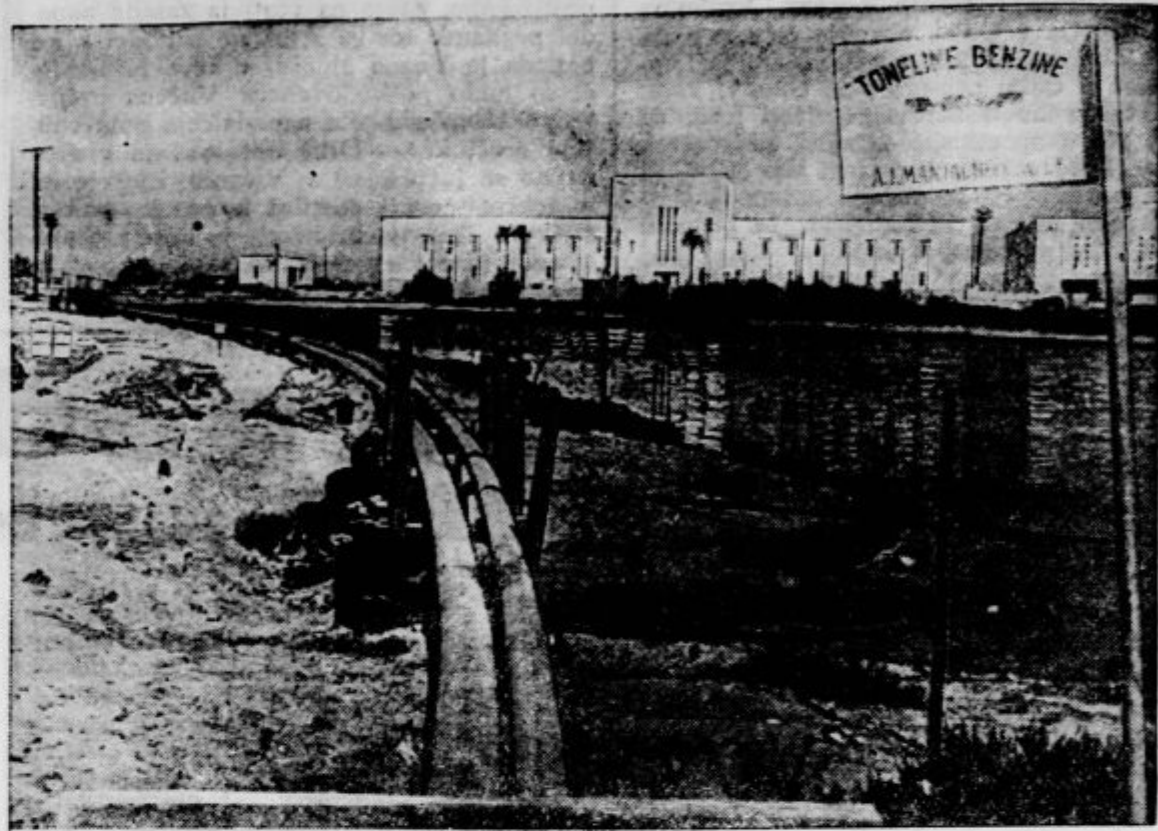
da je umrl na posledicah nesrektor milanskega vseučilišča senator Alberto Pebere.

Štirinadstropne ceste

Nova rešitev prometnega vprašanja v New Yorku

V neki razpravi se bavi ameriški gradbeni inženir dr. Kennard Thompson z novovrstno rešitvijo njujorskega prometnega vprašanja, ki postaja čedalje bolj zapleteno. Z računi dokazuje avtor te razprave najprej, da bi gradnja novih podzemskih železnic ne zadostovala več potrebam ozroma, da bi bilo vse predrago, če bi hoteli tem železnicam zgraditi še nova nadstropja pod zemljo. Dr. Thompson predlaga namesto tega gradnjo četvernadstropnih cest na glavnih mestnih progah. Trdi tudi, da cesta s tremi nadstropji ni dražja nego eno samo nadstropje pod zemljo.

Petrolejski vod iz Mosula v Haife

Zadnji del slovitega mosulskega petrolejskega voda v pristanišču Haifi, katerega so Italijani ponovno z uspehom bombardirali

Vlak s sedemletno zamudo

Na videz šala, v resnici dejstvo

Na postaji Porto Bolivar v Teksasu je bilo brati pred nekaj časa sledeče oznanilo: »Vlak, ki se je odpeljal 6. septembra iz Beaumonta, bo došel po vsej priliki s sedemletno zamudo.«

Zadeva, ki je podobna aprilski šali, je vendarle resnična. Pred sedmimi leti so iz Beaumonta spustili proti Portu Bolivarju namreč majhen vlak. Med potjo je nastal silen vihar, ki je povzročil poplavo in raz-

dejal deželo daleč naokrog. Železniški nasip je porušilo in vlak je obtičal v vodi. Ko je voda upadla, so potniki in osebje brežili peš do Porta Bolivarja, ki ni bil več daleč. Lokomotiva in vozovi so potem sedem let tičali na svojem mestu. Nihče se ni brigal zanje. Šele sedaj se jih je usmilil novi ravnatelj železniške družbe. Dal jih je na mestu za silo popraviti in je odredil, naj se vlak slavnostno odpelje v Porto Bolivar.

Katastrofe na Japonskem

Potres v Tokiju — Ognjenik Tjuzan bljuje — Tajfun pri Čušimi

Tokio je obiskal te dni na vse zgodaj potres, ki je dvignil prebivalstvo iz postelj. Človeških žrtev, kolikor je do sedaj znano, ni bilo.

Huje je gospodaril ognjenik Tjuzan na otoku Mijaku. Njegovemu bljuvanju se je pridružio podzemeljsko grmenje in potres. Ljudstvo je v paniki zbežalo iz naselij ob vzhodni ognjenika. Oddelke vojne mornarice, ki je priplul na pomoč, pripoveduje, da je lava uničila 50 vasi, zažgala obsežne gozdove in da so našli že mno-

go mrtvecev. Mnogo ljudi pogrešajo. Zarečja lava se steka sedaj v neki zaliv, ki ga je že napolnila, pred zalivom pa je nastal nov otok. Ognjenik je zadnjič deloval leta 1874.

Dalje poročajo o silovitem tajfunu, ki se pomika iz sredine Čušimske morske ceste proti Južni Koreji, kjer so viharji v zadnjem času že ponovno povzročili veliko razdejnanje.

A NEKDOTA

Dvorni astrolog francoskega kralja Ludovika XI. je napovedal smrt kraljeve ljubavnice. Ko je ta kmalu potem res umrla, je bil kralj besen in sklenil je, da bo prekora dal obglaviti. Pozval ga je k sebi in ga je vprašal:

»Ker znaš smrt drugih ljudi tako dobro napovedovati, mi lahko še to poveš, kdaj boš ti sam umrl, kaj ne?«

»Gotovo, tri dni pred Vašim Veličanstvom!« je dejal prisebni astrolog.

Kralj ga ni dal usmrtiti.

VSAK DAN ENA

»Jure, ti pa goniš, kakor da ti je sam živi vrag za petami...« (Humorist)

Nova verzija o Mayerlingu

Spomini generala Alberta de Marguttija

General Albert de Margutti, bivši adjutant cesarja Franca Jožefa, podaja v svojih spominih novo, tisočo verzijo o tragediji v Mayerlingu.

Po tej verziji ni bila smrt baronice Večere v nobeni zvezi s smrtno nadvojvode Rudolfa. Neodvisno od njega in brez njegove vednosti se je potem, ko se ji je na zahtevo svoje družine odpovedal, po zadnjem sestanku umaknila v mayerlingški gradič in se tam zastrpila s strupom, ki ga je bila prinesla s seboj z Dunaja.

Prestolonaslednik pa je bil pravi don Juan, ki je tedaj hodil že za drugimi ljubzenskimi pustolovčinami. Tisti večer je bil poslal moža svoje nove ljubice, nekega nadzornika, stran in se je blizil njegovi hiši. Nadzornik, ki ga je že večkrat posvaril, naj da njegovi ženi mir, se je nena-

dno pojavil. o razburljivem prepiru je prevarani mož usmrtil nadvojvodo s sekuro in puško. Rudolfa so našli zjutraj z razbito lobanjo v bližini hiše. Nadzornik, ki je po svojem dejanju »završil samomor, so odkrili nekoliko dni pozneje v gozdu.

Istočasna smrt baronice Večere in avstrijskega prestolonaslednika je bila torej le naključje, kar so spoznali tudi iz dejstva, da je smrt Večere nastopila nekoliko ur prej.

Zdi se, da so nekatere visoke osebnosti že tedaj verjele tej verziji, med drugimi tudi cesarica Evgenija. Avtor sam je slišal to zgodbo večkrat iz us cesarjevega hišnega zdravnika dr. Kerzla, ki je s tem potrdil uradno izpoved svojega prednika, barona Widerhoferja.

MICHEL ZAVACO:

170

Don Juan

ROMAN.

»Sire,« pravi, »prosim vas pravice za svojega soproga Klotarja, gospoda Ponthuškega. Če je bogokletno, da mu že zdaj dajem ta naslov, naj me sveta Devica prizanesljivo sodi. Sire, ako vas je volja, lahko udarite gospoda Ponthuškega, kajti človeška moč je v vaših rokah; ne morete pa ubraniti Leonori de Ulloa, da ne bi razglasila obtožbe, zaradi katere ga preganjajo, za krivo in lažno. Z uporom, ki mu ga očitate, meri vaše veličanstvo na to, kar se je zgodilo v Arronskem dvorcu. Kot kralj in vitez bi bili storili isto kakor on. Upor, sire, upor zoper zakon časti, ki je nad vsemi drugimi zakoni, bi bil zakrivil tedaj, ko bi ne bil pomagal dekletu, ki so ji ponoči, v njeni lastni hiši, z orožjem v rokah zavratno hoteli storiti silo. Kar pa zadeva drugo točko obtožbe, odrekam, kakor vsakomur drugemu, tako tudi vam pravico, da bi razglasili mojega gospoda Ponthuškega za izdajalca kogar ali česar si bodi. V poročstvu zanj zastavim vse, kar koli imam bodi v Španiji bodi na Francoskem, tako mi mojega ullojskega imena in moje krščanske vere. Prosim vas torej za popolno in neokrnjeno pravico.«

»Pravica vam bodi!«

Kralj je izrekel to besedo z mrkim glasom, v

katerem začenja drhteti gnev. Nato dodá:

»Pravica, popolna in neokrnjena: sodniki naj jo odmerijo. Bog ne daj, da bi postavil vašo trditve, ki jo podpirate s takšnim poročstvom, v dvom. Toda kraljeva veljava se mora ohraniti. Plemeč Ponthuški bo sojen. Če je nedolžen, bo izpuščen na svobodo. Če je kriv, bo kaznovan. Idite, gospodična...«

Leonora se ne vara: to pomeni obsodbo — obsodbo na smrt.

Še enkrat pogleda kralja; vidi ga neizprosne. Za hip omahne. Toda njen ponos premaga slabost. Prošnja ji sili iz srca na ustnice. A ne! Milosti prositi ni prišla. Prikloni se kralju kakor terja dvorsko obredje, hkratu pa reče s trdim glasom:

»Hči namestnika de Ulloa bo torej od danes naprej vedela, da pri francoskem kralju ni najti pravice.«

Namesto odgovora se Franc I. obrne h kapitanu telesne straže, ki je brezutno prisostvoval nastopu.

»Bervieux,« pravi, »avdiencia je končana. Podajte hčeri namestnika de Ulloa roko; moj bratranec, cesar Karel, jo je tople priporočil moji naklonjenosti, in temu naj se zahvali, da me ni pripravila ob potrpiljenju. Poskrbite, da ne bo mogla zapustiti svojega dvorca, dokler ni upornik Klotar Ponthuški prijet. Idite, gospodična; ako bi vztrajali v svojem čudnem vedenju, bom v svoje veliko obžalovanje prisiljen, ravnati tudi z vami kakor z upornico.«

Čudno: po vsem tem je Leonora zapustila Lou-

vre močnejša, kot je bila prišla. Srce ji je polno trdne volje, braniti njega, ki ga je v nedolžni drznosti že navrej imenovala svojega soproga, proti vsem in vsakomur, tja do sodbe in morišča, prav do poslednje minute življenja.

Pred ograjo Arronskega dvorca razpostavljajo straže: Leonora je ujetnica. Se malo ji ni mar. A njene moči so pri kraju, duša v prsih ji omaguje. Zateče se k molitvi, v kapelico beži.

Toda Leonora se ne ustavi pred oltarjem, niti ne pred namestnikovo rakvijo; pred ploščo, v katero je vrezano ime Agneze Sennecourske, se spuсти na kolena!

In njena molitev se prične takole: »O ti, ki si umrla od iznevere kralja Franca... o ti, ki te je Filip Ponthuški položil v grob!...«

XXVI

Rokovnjaška kraljica

Bila je nedelja. Nedelja, prvi dan februarja leta 1540...

Pariz je brez posebnega razburjenja vzel na znanje, da so imeli stražniki de Croixmarta vso noč boj, ko so hoteli neke v Sekirni ulici prijeti nekakšne puntarje. Takšnih prask je bil Pariz vajen.

Šele ko se je raznesel glas, da upornikov ponoči niso dobili v pesti, so jeli nedeljski brezdelniki pritiskati proti Sekirni ulici, da bi videli kako in kaj.

Okrog desetih dopoldne se je gnetla po tesnih in krivencastih, drugače tako mirnih sosednjih ulicah gosta množica zijal...

To je bilo nekako ob času, ko se je Leonora de Ulloa odpravila iz Arronskega dvorca v Louvre. Od trenutka, ko sta se bila Grobar in Lepoglavec v svojem znamenitem razgovoru polakomnila bogate nagrade in storila sklep, da jo zaslužita, veliki profos še ni bil dal novega povelja za naskok.

Ne samo, da je hotel privoščiti svojim ljudem oddiha, ampak upal je tudi, da bo ta mir, ta obični molk pred viharjem, zmedel oblegance.

Koliko jih je še bilo? Koliko žrtev bo terjal novi naskok?

Croixmart je skrbno vodil priprave za odločilni udar. Častnikom je natančno naročal, kaj naj store. Svoje stražnike je razdelil na tri krdele, ki naj drugo za drugim naskočijo krmo... Prav tedaj je stopila iz krme osamljena ženska. Za trenutek je obstala pred zijočimi vrati, nato je krenila naravnost proti velikemu profosu.

Ta ženska je bila bleda kakor mrtič. Opotekala se je. Toda v očeh ji je tlela divja odločnost.

»Vsaj ena je prilezla iz luknje,« je rekel Croixmart. »Zgrabite jo in jo pri tej priti odvedite na vešala pri Tržnici!«

Vlačuga je turbno mahnila z roko. Raztrgala si je obleko, razgalila nedra in s prstom pokazala na široko in globoko rano, iz katere ji je curljala kri.

»Zaman,« je rekla s hropečim glasom. »Saj ne bi prišla do tržnice. Še nekaj minut, pa bom mrtva.«

Croixmart je zadržal stražnike, ki so hoteli planiti na deklino.

Francija na novih potih

Nekaj švicarskih informacij o življenju v Franciji, o notranji ureditvi in načrtih za bodočnost

Kaj pravi novi zunanji minister

O razmerah v Franciji po premirju se iz prvega vira le malo izve. Navezani smo v glavnem le na posredna poročila, v zadnjem času še največ na informacije švicarskega izvora. Nekateri švicarski listi, zlasti francoski, so odposlali v novo Francijo svoje posebne poročevalce, ki sedaj obveščajo javnost o življenju v nezasedeni in zasedeni Franciji. Nekaj takšnih informacij smo objavili tudi mi, danes pa posnemamo po švicarskih listih še nekaj podrobnosti, ki bi uglele zanimati naše čitatelje.

Načrti maršala Petaina

V ženevskem listu »Journal de Genève« objavljajo njegove posebne poročevalce v Franciji Robert de Traz zanimivo poročilo po nazlovom: »Francija v Vichyju«. Iz nje posnemamo nekaj odstavkov, ki se tičejo načrtov maršala Petaina. Robert de Traz piše med drugim:

»Idea maršala Petaina je jasna: okrepiti izvršno oblast, jo poenostaviti in osvoboditi. Kot inteligent, jo povzroča uporablja svoje duhovne izsledke in svojo staro izkušnost pri reševanju državnega problema, in sicer tako, da je postavil šefa, uvedel hierarhijo, odgovornosti in disciplino. Tako nekako kakor se to vrši v vojski, kjer nobenemu ne pade na misel, da bi volil generala ali da bi ga dal nadzirati po podrejenosti. Nobenega dvoma ni, da zahteva družba, ki je vedno bolj komplicirana v svoji organizaciji in vedno bolj različna glede svojih smotrov, zastopstvo pri oblasti. Zato bosta uvedeni dve zbornici: ena, ki bo, kakor se zdi, zbornica odličnikov (kar spominja na restavracijo), druga pa spodnja zbornica, ki bo združevala odposlance korporacij.

Prav za prav pa vse to še ni uradno. Ali bo zares ustanovljen korporacijski sistem v pravem pomenu te besede? Naj bo že s tem že kakor koli, stari maršal hoče vnesti nekoliko reda v duhovno in v stvari ter vrstiti prvenstvo pojmov dela in domovine. On smatra, da morajo biti družina, poklic, dežela — te bistvene stvarnosti in sestavni elementi države — zaščiteni po državi, ki mora poslušati njihove zahteve ter postopati kot razsodnik, da jih medsebojno spravi. Temu bi torej lahko rekli realizem, kar ni nekaj takšnega, kar bi moglo presenetiti opazovalca francoskih zadev. Kajti ta država je idealistična in realistična po vrsti, kakor to pač zahtevajo prilike in potrebe.

Mistlerjeva izjava

Inteligentni Jean Mistler, dobri poznavalec Evrope, ki je marsikaj v naprej predvideval, mi je dejal: »Francija v tem trenutku čisti vsako ideologijo. Preveč so ji lagali. Ona se posveča sedaj predvsem nalogam, ki jih postavljajo vprašanja zopetne vrnitve beguncev na domove ter prehrane. Želim, da bi ne delala več politike ter da bi se zanimala samo za upravnost in tehnična vprašanja. Ne potrebujemo nobene mistike, te stare izrabljene besede, ki služi vsemu.«

Gre za revolucijo

Francoska država bo avtoritarna... Nekateri načrti, ki se pripravljajo in o katerih so mi zaupali kako besedo, bodo marsikoga presenetili. Kajti dejansko gre tu za revolucijo, ki je nacionalna, saj je bila odredjena v službi domovini. Ona pa je kategorična in gre stvarno do dna. Ona hoče obnoviti in prenoviti. V tem pogledu so novi reformatorji odlični. Le na vprašanje, kaj misli o tem narod, je bil težak odgovor, kajti 25 milijonov Francozov živi na zasedenem ozemlju, medtem ko je med ostalimi 15 milijoni precej beguncev, ki so brez pravega medsebojnega stika. Domnevati pa smemo, da bosta spoštovanje in hvaležnost, ki ju vzbujata maršal Petain, povedli narod za njim... Ako je režim iz leta 1875 padel s tolikšno lahkoto, se je to zgodilo zato, ker ni nihče več vanj verjel. In revolucija je bila med drugim izvršena zato, da bi narod ušel obupnosti...

BELEŽKE

Zagrebski pomisleki

»Obzor« objavlja uvodnik, v katerem pravi, da se iznašajo v javnost politični pogledi, ki v hrvatski javnosti ne vzbujajo zaupanja. Tako se je n. pr. te dni del zemljoradniškega tiska (ta stranka je po dr. Čubriloviću zastopana v vladi op. ur.) zavzemal za ustanovitev bloka, ki naj bi ga tvorile HSS, zemljoradniška stranka, »narodna omladina« in delavci. »Obzor« smatra, da je to obnavljanje formule prof. Dragoljuba Jovanovića, ki ga je zemljoradniška stranka baš zaradi tega izključila, češ da je to demagogija. Identifikiranje programa srbskih zemljoradnikov s programom HSS je po mnenju zagrebskega lista povsem pogrešno. Odločno odbija »Obzor« tudi sugestijo »Samouprave«, ki se zavzema za to, da bi bili JRZ in HSS edini politični predstavniki nove situacije. To bi predvsem značilo likvidacijo KDK, kar se protivi stališču dr. Mačka in kar bi škodilo sodelovanju Hrvatov in Srbov. Razen tega bi pomenila taka kombinacija, da HSS prepušča bosanske muslimane interesni sferi JRZ. Na to ne more pristati nobena hrvatska politična stranka — HSS bi tudi prišla napram JRZ v povsem precejni položaj, ker bi sama ostala le predstavnica Hrvatov, Srbe, Slovence, muslimane in še narodne manjšine povrh pa bi predstavljala JRZ. To bi imelo za posledico politično izolacijo Hrvatov, za kar so se zalagali srbski politiki od Pašića do Stojadinovića. V ostalem bo minist. Kulenović s svojimi muslimanskimi pristalci brez ozira na JRZ prej ali slej sodeloval s HSS. Slovenci pa tudi ne morejo vezati svojega sodelovanja s Hrvati na JRZ, kateri »Obzor« povrh očita, da se po svojih organizacijah, zlasti po Jugorasu, ogreva za sistem, ki ni v skladu z načelom ravnopravnosti, kakor je utrjeno v sporazumu od 26. avgusta.

O šolskih reformah

Povodom nastopa podpredsednika JRZ dr. Korošca kot ministra prosvete, objavlja glavno glasilo stranke »Samouprava« programatičen članek o potrebi nove šolske politike. »Samouprava« zahteva, da se

izvrši temeljna redukcija gimnazij ter da se mesto njih ustanovijo strokovne, predvsem poljedelske srednje šole, ki naj bodo organizirane po raznih krajevnim razmeram primernih tipih. Predlog beogradskega lista je ponavljanje stare fraze, ki jo čujemo že dolga leta. Misel je gotovo pravilna, toda v praksi se je pokazalo, da ne zadostuje ustanovljati razne strokovne srednje šole, iz katerih absolventi silijo potem — v pisarne.

Zanimiv sklep mesta Sušaka

Zagrebski listi poročajo s Sušaka, da je tamkajšnji občinski odbor sklenil odvzeti sedanjem Masarykovemu šetališču njegovo ime, ki ga je dobila ta lepa sušaka cesta po velikem slovanskem filozofu in prvem predsedniku bivše češkoslovske republike. Masarykovo šetališče bo spojeno s Katičevim šetališčem pod novim imenom »Šetališče dr. Vladka Mačka«.

Sušaki mestni svet je smatral, da s tem sklepom najbolje počasti voditelja naroda ob njegovem rojstnem dnevu.

Zlo intervencij na Hrvatskem

»Hrvatski glasnik«, glasilo Hrvatske seljačke stranke za Dalmacijo razpravlja v uvodniku o nedavnih odredbi bana dr. Šubašića proti intervencijam. List hvali odredbo dr. Šubašića in pravi, »da smo prišli v kratkem času naše samouprave tako daleč, da ni bilo mogoče več ničesar dočeti v uradih vseh mogočih vrst brez prejšnje intervencije. Na drugi strani pa je bilo zopet toliko intervencionistov po državnih in samoupravnih uradih, da se jim sploh ni bilo mogoče več ogibati. Z odredbo bana dr. Šubašića je storjen temu nevzdržnemu stanju konec. Z njim so odstranjeni vzroki za počasno poslovanje naših oblasti, zaradi česar smo bili zadnje mesce toliko pritožbi. Državni aparat je tu zato, da izvršuje zakone. Naloga narodnih zastopnikov pa niso večne in vsemogoče intervencije, nego sprejemanje za-

konov in njihovo spreminjanje, če ne odgovarjajo več narodnim potrebam. Z intervencijami se lahko obide zakon, vendar koristi to samo posameznikom, škoduje pa narodu in narodni skupnosti. Zato tega je treba intervencionistični sistem brezpogojno iztrebiti iz našega javnega življenja.«

Napad na obstoj

Narodne banke

V razpravo o podizavljenju Narodne banke je posegel tudi »Beograjski Lloyd«, ki objavlja dopis iz sredine beogradske čaršije. Dopis pravi med drugim: »Kdor se vtika v »Narodno banko« se vmešava v najbolj življenske interese našega gospodarstva, predvsem pa srbskega. Iniciativa za podizavljenje Narodne banke predstavlja pravi napad na njen obstoj. Istočasno pa je tudi napad na srbsko narodno gospodarstvo, ker predstavlja Narodna banka pretežno srbsko gospodarsko ustanovo, katere velika večina delnic je v rokah srbskih ljudi.«

Poslednja izbira

pred napadom

V svojem komentarju k Hitlerjevemu govoru piše švicarski list »Neue Zürcher Zeitung« med drugim:

»V trenutku, ko se zde vrata za mir še enkrat odprta, ni več vrašene napada na angleške otoke na prvem mestu v osredju. Vendar pa ga tudi v tej zvezi ne moremo enostavno izločiti. V sedanjem štadiju pa možnost invazije, to se pravi množstvenega izkrcanja čet, katerega težko nemško vojno poveljstvo gotovo ne podcenjuje, očitno ni v osredju. Bolj verjetna se zdi možnost množstvenih letalskih napadov in nobenega dvoma ni, da lahko nemško letalstvo s sredstvom naraščajočega bombardiranja prizadeje Angliji strašno škodo. Morda je Hitler mislil na to, ko je v rajstagu izjavil, da si je »pred bližnjimi dogodki olajšal svojo vest«. Povsem realna nevarnost uničitve akcije nemškega letalstva bo nedvomno s slehernim odgovornemu državniku v Veliki Britaniji narekovala proučitev nemške mirovne ponudbe, pa naj si bo sicer angleška vlada še tako na jasnem, da je Hitler s svojim pozivom ne le računal z najglobljimi notranjimi željami svojega naroda, temveč da tudi uja izomisti s tem še nepredvidenim svetovnopoličnim zapletitvijo, katerim bi bila Nemčija celo po zmagi nad Anglijo izpostavljena spričo zadržanja Zedinjenih držav Severne Amerike.«

Koncentracija nemških bank na Slovaškem

Slovaška službena agencija »Slovak Press« obvešča v svojem biltenu, da je bil pred kratkim podpisan v Bratislavi sporazum med Slovaško in Nemčijo o koncentraciji nemških bank na Slovaškem. Nemški kapital na Slovaškem bosta odsej reprezentirali samo dve nemški banki, od katerih ima Bratislavsko podružnica nemške Union banke kapital 50 milijonov slovaških kron, kapital Nemške trgovske in kreditne banke kot delniške družbe pa se bo povečal od dosedanjih treh milijonov 750.000 na 30 milijonov slovaških kron. Prva banka bo imela v državi štiri, druga pa devet podružnic. Nemški banki bosta prevzeli v svoje roke naslednje slovaške banke: Spišsko banko, Čehoslovaško banko v Sp. Medzvoji, bančno podjetje Frankl v Žilini ter Prievidsko banko. Razen tega pa bo Union banka prevzela tudi del kapitala Čehoslovaške banke (prejšnje Legobanke) ter podružnice Slovaške splošne kreditne banke v Banskí Bistrici, Prešovu in Žilini. Tudi madžarske banke bodo odsej koncentrirane v Prvi Bratislavski banki za štednjo s kapitalom 7,5 milijona kron. Ta koncentracija pa je po pisanju »Slovak Pressa« vezana na dovolitev Slovaške banke za Slovaške na Madžarskem. Baje je o tem že dosežen sporazum z madžarsko vlado.

Mobilizacija narodnih sil v šviciji

Švicarski list »Neue Zürcher Zeitung« je pred kratkim objavil uvodna razmišljanja o načinu in sredstvih prilagoditve švice novemu stanju na evropskem kontinentu, in sicer pod nazlovom: »Mi in Evropa«. Članek je v šviciji naletel na veliko odobravanje in list je objavil že več pisem svojih naročnikov o tem vprašanju. Posnemamo iz enega izmed njih, objavljenega v listu z dne 18. t. m., nekaj značilnih misli:

»V članku ste spregovorili iz sra tisočim zvestim državljanom, ki so pripravljani, da doprinesejo tudi žrtve k ureditvi naše svobode. Vsi spoznavamo, da mora nastopiti sprememba, in sicer nagla. Toda največje premoženje naroda je v njegovi lastni moči. Tako je treba te sile mobilizirati ter uveljaviti. Da nam v naši šviciji ni več potrebna čista strankarska politika, to dobro vemo. Naša demokratska državna misel mora biti v vsakem primeru ohranjena, a vsakdo seveda ve, da se je naša demokracija »prerasla«, kakor zelenjavno steblo v vrtu, ki išče samo še smer, ki pa je zaradi tega postalo neužitno. Vzemimo nam njegovo dobro seme in posejmo ga po tleh, zoranih v težkih časih, za novo dozorev. Komisije strank po starem receptu pa za tako delo ne zadoščajo več. Mi imamo v šviciji mnogo pametnih, inteligentnih in delavnih ljudi, a zdi se, da so vsi kjerkoli ali kakorkoli zavirani v svojem delu...«

Svetovna medcerkvena zveza

Med nekatoškimi krščanskimi cerkvami obstoja posebna »Zveza za mednarodno prijateljstvo s pomočjo cerkev«, ki ima svoj sedež v Ženevi. Tej zvezi pripadajo predvsem pravoslavne avtokefalne cerkve in pa protestantske cerkve raznih konfesij, med njimi anglikanska cerkev. Tudi jugoslovska pravoslavna cerkev je vključena. Svetovna zveza ima svoj glavni svet v Ženevi, posamezne cerkve pa imajo svoje nacionalne odbore in več teh nacionalnih odborov tvori regionalni odbor. Tak regionalni odbor obstoja tudi za balkanske države. Pripadajo mu Jugoslavija, Bolgarija, Grška in Rumunija. Lani je imel ta odbor svoje zasedanje v Sofiji, letos se vršijo seje v Novem Sadu. Pričelo se večeraj in bodo trajale tri dni. V Novi Sad so prispeli delegati naše, bolgarske in grške pravoslavne cerkve ter odposlanci centralnega odbora iz Ženeve. Rumunski delegati radi notranjih homatij v tej državi niso prišli. Sejam odbora predseduje novosadski pravoslavni vladika Irinej Čirčić.

SPORT

Konec tenisa v Planici

V singlih je zmagal Boris Smerdu, v dublih tudi on skupno z Bogdanovičem, med damami pa je bila boljša Mitčeva

O poteku sobotnih iger v okviru teniškega turnirja SK Ilirije v Planici smo na kratko poročali že v nedeljski številki našega lista, danes pa objavljamo — ker v nedeljo zvečer ni bilo mogoče doseči telefonične zveze z Ratečami — še nekaj podrobnosti o drugem dnevu tega uspešnega otvoritvenega turnirja na novih teniških igriščih poleg slavne planiške skakalnice. Vreme je bilo prireditvi do zadnjega naklonjeno, le v nedeljo je bilo treba tekme prekiniti dobre pol ure zaradi močnega naliva. Vsi igralci — navzočni so bili samo najboljši iz Slovenije in Srbije, medtem ko se Hrvti vablu niso odzvali — so bili gostje Ilirije in zlasti Srbi niso mogli prehladiti naravnih lepot in gostoljubnosti Bitenčevih, ki so vzgledno skrbeli za tekmovalce. V domu Ilirije je bil te dni zbran tudi ves »generalni štab« kluba s predsednikom dr. Lapačetom, podpredsednikom Betetom in predsednikom teniške sekcije dr. Murkom, v soboto pa je prispel tjakaj tudi predsednik srbske teniške zveze g. Sava Grujić.

V finale turnirja sta prišla Branović, velika nada srbskega tenisa, in pa Boris Smerdu. Oba sta svoje nasprotnike gladko odpravila in se potem sestala v tipični prvenstveni borbi, ki jo je Smerdu odločil zase. Prvi set je igral Smerdu ofenzivno, Branović pa je nabiral točko za točko. Tako je ta set tudi dobil s 6:2 in vodil v drugem s 4:2. Sedaj je Smerdu spremenil svojo taktiko in prepustil ofenzivno Branoviću. Igra ni bila več tako lepa, toda Smerdu je izenačil in set dobil. V zadnjem setu je bila slika enaka. Branović je vse češče grešil in Smerdu je bil stalno v prednosti ter slednjič tudi ta set s 6:3 odločil v svojo korist, tako da mu je uspeła revanša za poraz pred tednom dni v Beogradu.

Bogdanović in Blanke sta bila semifinlista. Prvi je v dveh setih po lepi in zanimivi igri premagal Bojovića, v semifinalu pa je izgubil z 1:6, 2:6. V ostalem je Bogdanovičeva domena dvojbe, kjer je za Kukuljevičevem in Mitčevem gotovo najboljši igralec v državi. Blanke je v semifinalu izgubil proti Branoviću, kateremu je prizadel mnogo težkega posla. Blanke je tre-

nutno gotovo najboljši igralec v Sloveniji in je premagal oba svoja konkurenta Šivica in Albančiča. Tudi Albančič je izredno siguran in hiter igralec z izborna kondicijo in bo lahko že s dosti večje uspehe, če se priuči igrati na mreži in volley. Dr. Egon Smerdu je izgubil proti Albančiču, več uspeha pa je imel v dublu s Šivcem, kjer sta zmagala proti Albančiču—Banku in izgubila šele proti Branoviću in Bojoviću.

Velik uspeh je zabeležil tudi ilirijanski junior Luckmann, ki bi bil skoraj premagal Bogdanovića. Igral je izredno pametno in požitnovalno, češar se ne more reči o obeh drugih juniorjih Milavcu in Perlesu, čeprav gre nekaj njune forme tudi na račun treme pred beograjskimi »kanoni«.

Najboljši par v dublu sta bila Boris Smerdu in Bogdanović, ki sta v finalu dobesedno pregazila svoja nasprotnika Branovića in Bojovića. V tej igri je prišla šele prav do izraza njuna vigranost in tehnika, zlasti v prvem setu, ko sta se kar igrala z nasprotnikoma.

Med damami je Mitčeva zmagala nad Sernee—Mairovo s 7:5, 6:2. Mairova je odlično začela, potem pa popustila in izgubila prvi set. V drugem ni bila več dovolj borbena in je še tega prepustila Mitčevi. Igra, ki jo je pokazala je bila dosti boljše kakor v Beogradu, treba pa ji je predvsem kondicije. Mitčeva je igrala sigurno in ni odnehala, čeprav ji je sprva kazalo slabo.

Med zadnjimi rezultati bi bilo omeniti še naslednje:

Single: Bogdanović—Bojović 6:2, 6:4, Smerdu—Bogdanović 6:1, 6:2, Branović—Blanke 6:2, 6:4. Finale: Smerdu—Branović 2:6, 6:4, 6:3.

Double: Smerdu—Bogdanović—Blanke—Marković 6:1, 6:1, Šivic—dr. Smerdu—Albančič—Blanke 6:3, 6:4, Branović—Bojović—Luckman—Milavec 6:3, 6:3, Branović—Bojović—Šivic—dr. Smerdu 6:3, 3:6, 6:1. Finale: Smerdu—Bogdanović—Branović—Bojović 6:0, 6:2.

Dame: Mitčič—Sernee Maire 7:5, 6:2.

ZPK — Ilirija I. in dvoboj MPK : Ilirija II. Jutri zvečer ob 21. v kopališču Ilirije

Po prvih štirih ligaških tekmah za klubsko prvenstvo Jugoslavije je v vodstvu dubrovniški Jug z dvema tekmama in 132 točkami. Sledita mu s še po dvema tekmama Jadran z 98 točkami in ZPK s 97, nato pa s po eno tekmo Viktorija s 55 in Ilirija s 54 točkami.

S srečanjem ZPK—Ilirija bo jutri končana prva četrtina tega obsežnega turnirja. — Preden se je začel, je bilo splošno mnenje, da ga bo spričo obilice terminov, ki jih zavzema, težko ali pa sploh nemogoče izvesti, zlasti še v letošnjem klavrnem poletju. Ko pa so pričele prihajati odpovedi velikih mednarodnih reprezentativnih srečanj, pa je postalo jasno, da bodo vprav ligaške tekme izpolnjevale ves letošnji pavalni tekmovalni spored in da moramo biti zadovoljni, da jih imamo, sicer bi bila sezona kaj prazna!

Jutrišnja tekma bo po skoro dveletnem presledku v Ljubljani prva večja pavalna prireditve. Naneslo je, da se sreča Ilirija baš z ZPK, z novincem v pavalni ligi, ki mu je letos prva in edina dolžnost, jugoslovenski sportni javnosti dokazati svoj »raison d'etre« v ligi. V Ljubljani ima to dejstvo še posebno privlačnost, ker je baš Ilirija ona, na katere račun so prav za prav »ZPK-ši« prišli v ta turnir in pred

komaj pol letom še po svojih »diplomatskih predstavnikih« dopovedovali, da Ilirija kvalitativno ne spada več v družbo najboljših jugoslovenskih pavalnih klubov ter njeno mesto pripada njim.

Pokazati Ljubljani in preko nje vsej jugoslovenski javnosti, da je v letošnjem ligaškem turnirju Ilirija najresnejši kandidat za prvo mesto, ne pa za izpad iz lige — pa tudi, da zagrebški igralci še niso dorašli ambiciji, da zavzamejo mesto Ljubljancov v ligi, to je jutri naloga ilirijanskih tekmovalcev! —

Ze sam spored srečanja ZPK—Ilirija bo pester in zanimiv dovolj. Izpopolnilo pa ga bo še prijateljsko srečanje druge garniture našega ligaša in pa najboljših pavalcev Maribora—MPK. V svoji drugi garnituri ima Ilirija predvsem mlajše moči, ki se pripravljajo za vstop v ligaško moštvo in težke naloge, ki jih tam čakajo. Vse tiste, ki jih danes gledamo kot »Ilirijo II«, bomo morda že jutri videli kot predstavnike Slovenije v borbi z najmočnejšimi v državi. Mariborski igralci pa so tista idealna skupina mladih sportnikov, ki propagirajo in na svojih remah drže pavalni življenj na naši severni meji in se bodo tokrat prvič predstavili sportni publikli slovenske prestolnice.

Še o jeseniškem sportnem dnevu

Kakor smo poročali že v ponedeljski izdaji našega lista, je SK Bratstvo na Jesenicah minulo soboto izvedel velik sportni dan z zelo bogatim in pestrim sporedom v več sportnih panogah. Dodatno k temu poročilu naj navedemo še naslednje:

V tabelniškem turnirju so se med posamezniki plastrali v finale Marinko in Lazar (Hermes), Strojnik (Planina) in Krečič (Mladika). Končni izid med njimi je bil naslednji: Marinko—Strojnik 2:0, Krečič—Lazar 2:0, Marinko—Krečič 2:0. Zmagal je Marinko.

Na dobro uspelem atletskem mitingu je bilo doseženih nekaj prav dobrih rezultatov, med njimi predvsem Mausarjev novi državni rekord v metu kopja z 62.59 m (prejšnji rekord 61.57 m). Na mitingu je bilo žal premalo sodnikov, tako da ta rekord ne bo mogel biti priznan. Zelo dober je bil tudi Račičev čas na 100 m. V stafeti na 4x100 m je bil vrstni red naslednji: 1. Ilirija 46.8, 2. Planina 47.8, 3. Bratstvo 50.4.

V odmoru popoldanskih nogometnih tekem je bila še zadnja točka atletskega mitinga, in sicer v balkanski stafeti (800x400x200x100), v kateri so nastopila štiri moštva. To je bila najzanimivejša točka dneva. Na prvi progi na 800 m sta se borila Ilirijan Oberšek in Košir od Planine, med katerima je slednji tik pred ciljem pretekel odličnega Oberška. Oba tekača sta trenutno v odlični formi, saj sta šla oba pod 2 minuti. V stafeti je z majhnim naskokom zmagala Ilirija pred Planino. Vrstni red je bil tale: 1. Ilirija 3:28, 2. Planina 3:29, 3. Ilirija 3:45, 4. Bratstvo 3:48.

Glavna nogometna prireditve je bila prijateljska tekma med domačim Bratstvom in Gradjanskim iz Zagreba, ki se je končala s 6:5 (4:3) v korist Zagrebčanov. Gradjanski je imel v svojem moštvu tri ligaške igralce, bil pa je kljub temu še dovolj močan, da je s tesno razliko enega gola spravil zmago. Tekmo je sodil ljubljanski sodnik Erlih.

Organizacija te velike sportne manifestacije na Jesenicah je bila kljub obsežnemu sporedu dveh dni brezhibna.

V nekaj vrstah

Med nedeljskimi nogometnimi dogodki je treba naknadno zabeležiti še nekatere, in sicer predvsem izida dveh kvalifikacij-

skih tekem za vstop v hrvatsko odn. srbsko ligo.

V Slavonski Požegi je železničar iz Zagreba v prvi takšni tekmi zmagal nad tamkajšnjim Gradjanskim z 2:1.

V Pančevu je Jugoslavija iz Jakube odigrala še drugo kvalifikacijsko tekmo proti Hajduku iz Sarajeva. Proti pričakovanju je v tej tekmi zmagala celo dovolj visoko — 4:2 (2:1) — da se je plasirala v semifinale, v katerem bo morala do vstopa v ligo odigrati še dve tekmi s Skopskim sportnim klubom.

V tekmah za dunavski pokal je v Subotici domači ŽAK zaslužen zmagal nad svojim krajevnim rivalom Bačko z 2:0 (1:0).

V Beogradu so imeli na Adi Ciganliji veslaške tekme za prvenstvo srbske veslaške zveze, za katere pa ni bilo posebnega zanimanja niti med občinstvom niti med veslači. Najmočnejše sta bila na teh tekmah zastopana beogradska kluba Bob in Beograd, ki sta tudi zmagala v najvažnejših točkah, in sicer v štiri in osmercu.

Varaždinska Slavija, ki se je svojačesno upirala, da bi igrala kvalifikacijske tekme za obstanek v ligi v zvezi z izredno pozicijo, ki so jo Bački priznali v Zagrebu, in grozila zaradi tega z izstopom iz HNS, je dala zdaj objaviti, da se bo pokoravala vsem odredbam HNS in igrala, kar ji bodo naročili, glede postopanja z Bačko in njo pa se bo pritožila na redni letni občni zbor HNS. Klub je obenem demantiral vse vesti, češ da ne bo več sodeloval v hrvatski ligi in odšel med divje klube.

Konec tedna bodo igralci sušačke Viktorije imeli prvo letošnje mednarodno srečanje v državi, in sicer z odlično madžarsko ekipo VSE iz Budimpešte. Ta klubska garnitura iz madžarske je zelo močna in bo gotovo lahko dobro merilo za trenutno stanje našega in madžarskega pavalnega sporta.

Dvodnevno gostovanje BTK v Mariboru

Na teniških igriščih ISSK Maribora v Ljudskem vrtu se bo danes popoldne ob 15. pričel zanimiv teniški turnir, in sicer med Beograjskim teniškim klubom in ISSK Mariborom. Turnir bo trajal dva dni in sicer: danes v torek 23. in jutri v sredo 24. julija. Oba navedena kluba bosta nastopila s svojimi najboljšimi igralci, tako da je pričakovati zanimiv in napet potek tekmovalja.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

BLIŽAJO SE SREČNI DNEVI ZA IGRALCE DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

Veliko žrebanje V. razreda 40. kola se prične v Beogradu dne 9. avgusta in bo trajalo do 7. septembra. Glavne milijonske premije bodo izžrebane v Nišu. Srečke za V. razred se obnovijo najkasneje do 4. avgusta. Novim naročnikom so pa na razpolago tudi med žrebanjem v številnih serijah — v domači glavni kolekturi drž. razred. loterije

VRELEC SREČE
Aloizii Planinšek
Ljubljana, Beethovnova ul. 14

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM
Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 2.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni te cene se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pleskarja

dobrega strokovnjaka, sprejemem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plastika«. 18100-1

Navijalca

samostojnega, potrebujemo takoj. Mesto stalno. Ponudbe na ogl. »Viktor« na »Sedmu silu«, Beograd, pošt. pret. 728. 18393-1

Dojiljo - sestro

za dve 10 mesecev nujno iščemo. Mesto stalno. Plača dobra. Potne stroške plačam. Pismene ponudbe s fotografijo in kopijami spričeval prejšnjih na Engleska drogerija za g. A. Jovanovića, Beograd, Kneza Mihaila 33. 18115-1

Slikarskega pomočnika

dobrega, sprejemem takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 18324-1

Prikojilec za moško perilo

verziran v delu po meri in na veliko, naj pojdite na področje »Interklam«, Zagreb, Masarykova 28, pod št. »K-5020«. 18097-1

1-2 železokrivca

samostojna za skordno delo sprejme takoj ing. Josip Dedek, Ljubljana, Zibertova ul. 7. 18532-1

Avto-karoseristi

Sprejme se na jugu države samostojnega karoserista za jeklene konstrukcije, enega ličarja, dva kotarja, izvečana pri pločevini ali dva avto-kleparja. Ponudbe pod »Dobra plača« na ogl. odd. Jutra. 18542-1

Kuharico

prvovrstno, popolnoma samostojno, sprejme takoj večja restavracija v Ljubljani. Ponudbe z zahtevno plačo pod »Prvovrstna kuharica« na ogl. odd. Jutra. 18540-1

Službo dobi

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Dekle

vešče malo kuhe, išče službo tje na Gorjuškem. Marija Cvetbar, Podnart 26. 18544-2

Vajenci(ke)

Brivskega vajenca sprejme salon Kirnič, Sv. Jerneja cesta 1. 18362-44

Vajenca

za avto-karoserijo sprejme. M. Dudek Alojz, Glinška ul. 6. 17962-44

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Avto

znanske Ford, tovorni, nosilnost 1000 kg, z bencinsko karto 40 ltr. tedensko, dobro ohranjen, prodam, Ignac Andrašić, Kranj. 18151-10

Fiat Topolino

v jako dobrem stanju, prodam, radi nakupa večjega voza, Urbanc, Poljanska c. 69, tel. 2541. 18538-10

Avtomobilski motor

dobro ohranjen, znanske Ford, tipe »A-4«-lindski, kupim. Ponudbe na American Motors, Ljubljana, Tyrševa cesta 24. 18543-10

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Instruktorja

za nemško trgovsko korespondenco za takoj v Kranju iščem. Ponudbe pod »Perfekta« v nemški korespondenci na ogl. odd. Jutra. 18187-4

Kapital

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vloge

Kmetke posojil. Ljubljanske rabim še kakih 100 tisoč proti takojšnjemu plačilu.

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. 18536-16

Posojila

na zlatino in državne papirje preskrbam točno in hitro.

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ul. 12. 18535-16

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Opremo za mlekarstvo

še skoro novo, ugodno prodam do 28. VII. Ogljed Tyrševa c. 37. 18539-6

Zlato

14-karatno, v palčah, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zlato«. 18529-6

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Damsko in moško kolo

novi, najboljša znamke, za vsako ceno napredaj. Sv. Petra c. 85 (dvor. št. 85). 18547-11

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Klet

zračna in velika, se odda v najem, najboljša prikladna za vinsko skladišče ali kaj drugega. Najemina nizka. Poizve se Krušič Ivan, Ljubljana, Bezenkova ul. 10. 18441-19

Svetlo delavnico

dveh ali treh prostorov tudi izven centra iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabim takoj«. 18101-19

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Stavbno parcelo

683 kv. m ugodno prodam v Rožni dolini ceste XXI. Straki, Mornikova 6, pred Koševim. 18526-20

Verziranje

knjigovodkinjo bilancistko SPREJME industrijsko podjetje v Zagrebu. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse na oglasni oddelek »Jutra« pod »št. 1, Zagreb«.

Urejuje Davorin Ravljen.

— Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran — Za izsekatni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

50 različnih modelov dvokoles

SI LAMBRO BREZOVČEVSKI OGLEDATE PRI

IGN.VOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Mestna hiša

trgovska, v centru, s poslovnostjo, v Koševju napredaj. Pojasnila daje odgovarjajoča pisarna dr. Sajovic, Koševje. 18137-20

Večja parcela

tudi dve manjši skupaj, za zidanje dvojnice, v Ljubljani, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skupna dolžina ob cesti 40 m«. 18523-20

Gozdno parcelo

smrekovo, prodam po ugodni ceni v bližini Dol. Toplice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Značko »100«. 18530-20

Enostanovna vila v Celju

z vrtom, 20 minut od kolodvorja, se odda s 1. septembrom v najem. Ing. Godec, Poltne 52, Celje. 18550-20

Živali

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Čistokrvnega volčjaka

starega 1 do 1 in pol leta, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Volčjak«. 18521-27

INSERIRAJ V »JUTRO«

ALCOSO

odlična britvica za britje

Vas bo zadovoljila

010 %
008 %
006 %

533 BEST QUALITY
Made of finest Swedish Steel

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1940

od 25. do 29. avgusta

60% popusta na nemških železnica, znatni popusti v drugih državah.

Za nemški vizum, ki se daje brezplačno, je vložiti prijave najpozneje do 8. avgusta pri pristojnem častnem zastopniku sejmškega urada 1. s.

za Ljubljano: Ing. G. TÖNNIES, Tyrševa 33, tel. 27-62;
za Maribor: JOS. BEZJAK, Gosposka ul. 25, tel. 20-97.

Izpod Triglava na Kajmakčalan

Poročila o kajmakčalanskih svečanih zaključitvah z opisom obiska v Bitolju, ki je bil združen s svečano blagoslovitvijo novega Sokolskega doma.

Prisrčen sprejem v Bitolju

Na bitoljski postaji se je zbrala množica prebivalstva. Sokoli in Sokolice so izstopili iz vlaka, vsi v krojih. Razvrstili so se za nosilci praporov v dolgo vrsto, domača sokolska godba je igrala v pozdrav. Razprostrti rok je izpregovoril krasno dobrodošlico katoliški župnik g. Dujmšič. Sokolski naraščaj je prevzel prtljago v svojo skrb, Sokoli pa so krenili za vojaško godbo na pohod skozi okrašenno mesto. Ves Bitolj je bil pokonci. Na obeh straneh ceste od kolodvorja vse tja gori do konca glavne ulice je bil gost špalir in narod je res iskreno in razigrano vzklikal pestremu spredu rdečih srca.

Novi Sokolski dom v Bitolju, ki je bil

Zvečerilo se je, bitoljske glavne ulice so bile vse v lučeh in življenju se je nenavadno počutilo, čim so nam bile v pravoslavnem bogoslovju odkazane prostrane spalnice s številnimi posteljami in smo lahko pohiteli v mesto. Naj je bil počitek na čistih in udobnih ležiščih še tako vabljiv, je bilo vendarle treba takoj zvečer ogledati kraj, kamor je prenovljena srbska vojska leta 1916. najprej usmerila pohod, da z osvojitvijo Kajmakčalana in s probojem solunske fronte najde nezadržno pot nazaj v zasedeno domovino. Bitolj, ki je svojčas slovel kot znamenito trgovsko mesto, z blizu 70.000 prebivalci, je po vojni izgubil na veljavnosti, ker se je na njegov račun razvilo Skoplje. Število prebivalstva je padlo na 33.000. Seveda ima srbski življenjski daleko pretežno večino (okrog 20.000), poleg tega pa poživlja ljudsko pestrost več drugih rodov, ki stopajo posebno v ospredje.

Izgubljeno

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Šop ključev

v usnjenem etuiju je bil v soboto izgubljen na poti iz šiske proti Ljubljani. Najdišči naj jih proti nagradi odda v ogl. odd. Jutra. 18548-28

Dragocenosti

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

ČERNE - julevir Ljubljana, Wolfova ulica

Klišeje

ENO- IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA. Proštevna razpis 23.

LOKOMOBILLO

cirka 12 HP na kolesih prevozljivo, v dobrem stanju KUPIM. — Ponudbe pod »Lokomobila 12 HP« na oglasni oddelek »Jutra«.

OLLA

GUM. FREIZKUŠENA IN ZAHTEVANA od 1895 l.

KATERA HOČE IZGLEDATI MLADA

Kako žene 50 let lahko izgledajo kakor da jim je 35

Nov dragocen ekstrakt kožnih celic — prav kakor vitalni elementi v koži zdravega, mladega dekleta. Iznašel ga je dermatolog svetovnega slovesa. Dobiva se iz skrbno odbranih mladih živali. Ta ekstrakt, imenovan »Biocel«, je vsebovan zdej v rožnati urani za kožo Tokalon. Uporabljajte ga vsako noč. Medtem ko spite, Vaša koža slierno sekundno absorbira te vitalne elemente. Vsako jutro, ko se prebudite, je Vaša koža jasnejša, glajša, bolj sveža — mlajša. Cez dan uporabljajte kremo Tokalon (bele barve, ne mastno). S to enostavno nego lahko vsaka žena doseže, da je videti 10 let mlajša. Imejte tudi Vi divno kožo in polt, s kakršno bi se lahko ponašala vsako mlado deklet. S hranami za kožo Tokalon so uspešni rezultati v vsakem primeru zajamčeni, sicer se Vam vrne denar.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve). Pošljite puding Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštini znamkah za poštino, omo in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odio 9—A, Zagreb, Praška 6.

Iz življenja na deželi

Iz Gornje Radgone

gr— Ukradeno kolo. Izpred trgovine g. Feliksa Cajnkarija v Gornji Radgoni je bilo ukradeno žensko kolo, last gđc. Zare Kovačec, ko se je za moment pomudila v trgovini.

gr— Sprememba posesti. Znanje Plojeve gorice na Murščaku pri Radencih, last bivšega senatnega podpredsednika dr. Miroslava Ploja iz Maribora, je kupil za 150.000 din upravitelj admontskih veleposetev g. Janko Smarčan iz Jarenine pri Mariboru.

gr— Huda nesreča motociklista. V noči na nedeljo se je vračal iz Ljubljane domov z novokupljenim motornim kolesom sin tulajšnjega gostilničarja Slavko Jurša. Tik pred domom na se mu je pripetila huda nesreča, ki je skoro terjala njegovo življenje. Ker je glavna prometna cesta skozi trg zaradi tlakovanja začasno zaprta, je usmerjen ves promet skozi Gornjo Radgono po ozki Sodarski ulici, na kateri je precej ovinkov. Po tej ulici je privozi domov tudi Jurša s precejšno brzino. Na malem ovinku pri vili zdravnika dr. Čremošnika na je izgubil ravnotežje. Zavezil je s tako silo v obcestni zid župniškega vrta, da je obelzjal nezavesten. Jurša je dobil precejšnje poškodbe po obrazu, zlomljeno ima ključno kost in roko kodovano levo roko. Ker se prevrnjeni motor ni ustavil je slišal ropotanje pred svojo hišo zdravnik dr. Vinko Čremošnik. Sel je na cesto gledat in takoj nudi ponesrečencu prvo pomoč, nato pa ga je poslal v bolnišnico v Murski Soboti.

ZASLUŽEN ŽUPAN

Župan je predlagal na seji občinskega sveta, naj bi slika bivšega župana krasila sejno dvorano. Svoj predlog je utemeljil takole:

»Rajni župan je že davno zaslužil, da bi bil obesen v tej dvorani, toda dokler je bil živ, se je temu krčevito upiral...«